ISSN: 2149-1682

USARE

İKİ AYLIK KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT DERGİSİ • 2017 • SAYI: 13

YALÇIN YÜCEL • HARİKA UFUK • MEHLİKA GÜL • CELALETTİN KURT
YASİN MORTAŞ • MUSTAFA OKUMUŞ • M. NEDİM TEPEBAŞI • H. ALİ ÖZTURAN
İBRAHİM KILINÇ • HANİFİ YILMAZ • HIZIR İRFAN ÖNDER • A. İHSAN KEKEÇ
RAHİLA DÖVRAN • KENAN AYDINOĞLU • EMEL TÜRKYILMAZ • GÜNİZ DEMİRCİ
GÜLÇİN ÇINAR GÖKÇETEPE • FİLİZ BAŞARAN KUTLU • FİGEN MELTEM HİÇYILMAZ
AYŞE DAĞLIOĞLU KAT • ADVİYE AYDIN • MERAL PEKEL • GÜLDANE AKARSU
HASAN HÜSEYİN ESENTEPE • GÜL EVİRGEN KILIÇ • FÜSUN BUDAKOĞLU • IŞILAY
YEŞİLSU • HÜSEYİN GÖK • DERYA BAYTON • LÜTFİ BİLİR • CENAP ŞAHABETTİN

USARE

İKİ AYLIK
KÜLTÜR EDEBİYAT
VE
SANAT DERGİSİ

ISSN: 2149-1682

Sayı: 13

Sahibi:
Ebrar Vakfı adına
M. Nedim Tepebaşı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Yılmaz Akçakale

Genel Yayın Yönetmeni:
Yalçın Yücel

Yayın Kurulu:
Yalçın Yücel
M. Nedim Tepebaşı
Hacı Ali Özturan

Sanat Danışmanı:
M. Nejat Karpuzoğlu

Kapak Fotografı:
Yalçın Yücel

Dizgi-Tasarım:
Mehmet Aksoy

Adres:
Mimar Sinan Mahallesi
Bediüzzaman Bulvarı
Hamle Sitesi A Blok Kat:1
Kahramanmaraş

İletişim:
M. Nedim Tepebaşı
nedim.tepebasi@hotmail.com
0542 635 7728

Yalçın Yücel:
0533 636 4513
0506 659 7999
yalcinyuc@gmail.com
Posta Kutusu: 15-K.Maraş
www.yalcinyucel.com

Usare Dergisi Temsilcileri
Harika Ufuk ……..Adana
İhsan Yücel ……..Tekirdağ
Murquzov Kenan Aydın …Azerbaycan
Gülçin Çınar Gökçetepe …….Ankara
İbrahim Kılınç ……..…İstanbul
Füsun Budakoğlu ……...Bursa
Güniz Demirci ……...…İzmir
Figen Meltem Hiçyılmaz ……Trabzon

Basım Yeri:

yılmaz
ticaret matbaası
sürekli form tesisi

Adres:
İsmetpaşa Mahallesi Dedezade
Caddesi No:8/B
KAHRAMANMARAŞ
Tel.: 0.344 224 15 15

İÇİNDEKİLER

Yalçın Yücel.....Mutluluk.....Deneme.....1-2

Harika Ufuk.....Bu Sokak.....Şiir.....3

Mehlika Gül.....Ey Ürekten Doğa..... Şiir.....4

Celalettin Kurt.....Aydiba -II-.....Şiir.....5-6

Yasin Mortaş.....Afşin Ağıdı..... Şiir.....7-8

Mustafa Okumuş.....Doğanın Ayrıntılarından Ders Alabiliyor muyuz?.....Deneme.....9-10

M. Nedim Tepebaşı.....Sorumluluk.....Deneme.....11-12

H. Ali Özturan.....Rubailer.....13

İbrahim Kılınç.....Bülbül ve Engerek..... Öykü.....14-17

Hanifi Yılmaz.....Dem Fırsatı İhyadır.....Gazel.....18

Hızır İrfan Önder.....Üçlemeler.....Şiir.....19

M. Nedim Tepebaşı.....Haklılığın İspatı.....Öykü.....20-22

Ali İhsan Kekeç.....Bir Mürüvvetsiz Güzele.....Gazel.....23

Rahila Dövlan.....Azerbaycan-Türkiye.....Şiir.....24

Kenan Aydınoğlu.....Ağla Şairim Ağla..... Şiir.....25

Emel Türkyılmaz.....Turuncu Elbiseli Adam.....Öykü....26-27

Güniz Demirci.....Füsun Budakoğlu ile Bir Konuşma.....28-29

Gülçin Çınar Gökçetepe.....Özledim..... Şiir.....30

Filiz Başaran Kutlu.....Yitip Giderken.....Şiir.....31

Figen Meltem Hiçyılmaz.....Yıllar Var İşte.....Şiir.....32

Ayşe Dağlıoğlu Kat.....Eski.....Şiir.....33

Adviye Aydın.....Ağlamam Ondan.....Şiir.....34

Meral Pekel.....Resme Üç Boyut Kazandırmak.....35

Güldane Akarsu.....Yeniden.....Şiir.....36

Hasan Hüseyin Esentepe.....Bir An Önce.....Şiir.....37

Gül Evirgen Kılıç.....Doğum.....Öykü.....38

Füsun Budakoğlu.....Belli midir?.....Şiir.....39

Işılay Yeşilsu.....Ayrı.....Şiir.....40

Hüseyin Gök.....Düştü Düşecek Kalbimiz.....Şiir.....41

Harika Ufuk.....Maden.....Öykü.....42-44

Derya Bayton.....Zehir..... Şiir.....45

Lütfi Bilir.....Kahveci Memik.....Anısal Anlatı.....46-47

Yalçın Yücel.....Kırmızı Gül ve Annem.....Şiir.....48

Cenap Şahabettin.....Yekazat-i Leyliyye.....Şiir.....Arka Kapak İçi

Yazıların yasal sorumluluğu yazarlarına aittir.

Usare Dergisi Ebrar Vakfı Kültür yayınıdır.
Bu dergi ticari amaçla yayınlanmamaktadır.

Dergimiz, elden temin edemeyenlere talepleri doğrultusunda posta ücretini ödemeleri durumunda adreslerine gönderilir.
Posta ücreti yıllık 50 TL

Deneme

Yalçın Yücel

MUTLULUK

Her birimiz ayrı koşullarda gelmişiz evrene. Sonrası yine ayrı koşullarda sürmüş insan için yaşam. Kimisi açlık yaşarken, kimisi aşırı bir tokluk... Fakat hepsinde hedeflenen bir nokta varsa o da mutlu olabilmek. "Yalnızca insan mıdır mutluluğu hedefleyen?" diye bir soru gelebilir usunuza. Önce bitki ve hayvanlara kısaca bir bakalım isterseniz: Bitkiler güneşi görünce, kökleri suya ve verimli toprağa dokununca bir başkalaşırlar. Pırıl pırıldır yaprakları. Dal üstüne dal atar, çiçeklenir ve sürgünler uzatırlar. Mutludurlar bence o an. Birileri gelip incitmedikçe, kırmadıkça dallarını... Hayvanlar için de böyle değil midir durum? İstedikleri bir ortamı buldular mı, karınları da doydu mu değme keyiflerine gitsin. Bence onlar da o ortamlarda mutludurlar.

İnsana gelince durum böyle midir ya? Değildir elbet. Çünkü düşünen zeki bir varlıktır insan. Mutluluk kavramı onda çok daha değişik bir durum almıştır. Şu pencereden bakan çocuk, bakmayın şu anlık öyle durduğuna. Birazdan koşup zıplayacak, değişecek duyguları. Şu etrafına bakıp duran kadın, birazdan çevresine çeki düzen verecek ve gülecek yüreği. Erkenden evden çıkan erkekler... Telaşları geleceklerini biçimlendirmek içindir. Sorunlar hiçbir zaman kendi hallerine bırakmaz onları.

İnsanlar evrene geldikten sonra tükenmez bir enerji ile çalışmaya başlarlar. Amaca ulaşmasa da, mutluluğa yöneliktir tüm bu güçler. Bu konuda Russell'in yapıtlarını okudum. Mutluluğun nedenlerini özlü bir görüşle ortaya çıkarmış. Bu nedenleri sizlere de aktarmak istiyorum: a) Heves ve hoşlanma duygusu b) Sevgi c) Aile d) İş e) Bilgi f) Çabayla yetinme arasında ki denge.

Bir şeyi istemek ya da hoşlanmak bir anda harekete geçirir kişiyi. İstediğini ya da hoşlandığını elde edinceye kadar uğraşır durur. Sonda bir başarı varsa mutluluk kendini gösteriverir hemen. Aksi halde, içe kapanmayla birlikte bir mutsuzluk başlar. Buradan anlaşılan, mutluluğun bir insan başarısı olarak ortaya çıkmasıdır. Heveslenmek istemeyi getirir hemen. Her istediğimizi de istemek yanlıştır bence. Kendi yetke ve yetilerimiz kadar olmalı bu heves ve istekler. Elde edilen bir istek yeni bir isteği de doğuruverir. Burada insanoğlunun doyumsuzluğu da ortaya çıkar dersek, yanlış mı olur dersiniz? Sizce yeniden acıkmak için mi doyarız?

Mutluluğun sorun olduğu yerde mutlaka sevginin deşilmesi de gerekir. Sevmeyen sevilmez. Sevgi güveni de birlikte tetikler. Yaşamı güvensizlikle karşılayanlar çok daha mutludurlar. Oysa her şeye sevgiyle bakan, güvenen insanlar aradıklarını bulamamaktan dolayı hep hüzün yaşarlar.

Kültürlü, ekonomisi iyi sosyal bir ailede yetişmek, büyümek bir başka önemli noktaya götürür bizi. Ailedeki bu örüntü, mutluluğa giden yolu sağlamlaştırır, şenlendirir.

Bir toplumda işsizlik eğer büyük boyutlara erişmişse istekler iyice yoksulluğa düştüğü için, mutsuzluk da bir dev gibi büyür.

Bilgili olmak da kişi için olumlu bir durumdur. Bu yüzden toplumda kendine saygın bir yer edinir. Yer yer elde ettiği başarılarsa onu mutluluğa taşır.

Yaşam elbet ki bir çabayı gerektirir. Ortaya konan çaba, isteklerin bir kısmını böylece karşılar. Az ya da çok bu başarılarla kişi yetinmeyi de bilmeli. Verilen çabaya göre gelen başarıyı da insan değerlendirmeli. Tüm çabalara karşın insan bir tek kişiyi bile mutlu kılamayabilir; fakat bile bile hiç kimseyi mutsuz etmeye de yönelmemelidir. Goethe, "En mutlu insan kimdir? Başkalarının mutluluğundan kendine pay çıkaran!" sözüyle sanki uyarır.

İnsan aldığı mutluluğa göre yapabileceğini ya da yapamayacağını sezebilmelidir. Çünkü, mutluluk Aristoteles'in de dediği gibi güçlülüğün belirtisidir. Bu güçlülük dışa yansımanın ışıltılı bir bakışıdır da...Evrende en korkulacak insansa bunalan, daralan insandır. Önce kendi kendine ters düşer bu kişiler. Çıkmazları karanlıktır. Çevresindeki mutluluklar da sürekli rahatsızlık verir onlara.

Sımsıkı içine kapanık, salt kendi kendisiyle uğraş veren neşesiz kişiler mutsuzdurlar. Bunların ahlak yapılarının da büyük bir çöküntü geçirdiği gözlemlenebilir. Oysa mutlu insan; görür, anlar, sever ve bağışlar. Bizi kendi içimize gömen duygular ise dipsiz karanlık kuyular gibidir. "Mutlu ya da mutsuz oluşun tek nedeni ve sorumlusu insandır. Dış varlığımız tadını ve rengini iç varlığımızdan alır; nasıl ki giysilerimiz bizi kendi sıcaklıklarıyla değil de bizim sıcaklığımızla ısıtırlarsa." Montaıgne'nin bu konudaki düşünce yapısı, aslında biz insanoğlunun çıkmazlarından birine de ışıklı bir kapı açar.

İki türlü mutluluk var diyor Russell: Duygusal ve mantıksal. Düşünür Russell duygusal mutluluğu herkes için görürken, mantıksal mutluluğun yalnızca okumuş, kültürlü insanlar için mümkün olacağını söylüyor. Sizce bilmem ama bence doğru bir yaklaşım bu. Çünkü mantığın olduğu yerde düşünen yetkin bir beynin de olması gerekir.

Mutlu olabilmemiz için dış dünyadaki yaşamımızı biraz daha renklendirmemiz ve sevgi çiçeklerimizin daha özgür açmasını sağlamamız daha doğal olacaktır. Kendi dışına geniş ilgiler çoğaltmak ve ilgilere ayrı bir sevecenlik kazandırmak da kişiye mutluluk yolunda büyük kazançlar sağlar.

Evrendeki sevgi tomurcuklarının mutluluk açmasını engelleyen psikolojik ve toplumsal bazı sorunlar şu an bile kötülüklerini büyütüp durmaktalar. Toplum içindeki karmaşa ve korkulu yaşam ise olumlu gelişmeleri sürekli engeller. Böyle bir ortam gerçek mutluluğun ortamı olan ruh özgürlüğüne bir türlü olanak vermez. Mutlu olabilmemiz için yaşam tarzımızın iç tepkilerden oluşması, rastgele zevk ve isteklere bağlı olmaması da gereklilik gösterir.

Elbet ki mutlu olabilmemizin tüm yamacı da bu görüntülerden oluşmuş değil. Önce insanın sağlığı ve düşünce yapısı yerinde ve sağlam olmalı. Bu özellikler kişiden uzaksa mutluluğu nasıl anlatırsınız ki? Ne yapsanız da mutluluk erişilmez bir duygudur onlar için. Ve bizi mutlu eden, onu elde etmek değildir bir yerde. Yaşamak gerek... Dolu dolu, tadına vararak...

Harika Ufuk

BU SOKAK

Pencerelerin önünde
Sıra sıra dizilmiş toprak saksılar,
Kurumlu kurumlu seyrediyorlar sokağı,
Kucaklarında hercai menekşeler,
Kedi tırnağı, şakayıklar,
Şebnemler, mercan çiçekleriyle…

Bembeyaz boyalı çitlerle
Çevrilmiş bahçelerde
Mor salkımlar, akasyalar,
Portakal, elma, nar,
Daha neler neler var.

Herkes kendi kapısının önünü süpürmüş,
Mahallenin kedileri
Süt içerken hayırseverlerin kaplarından

Tertemiz kapı eşiklerinde çocuklar
Ellerinde elma şekerleri
Yüzlerinde şeker boyalı gülüşler…

Duvara abanmış yorgun hanımellerinin,
Yaseminlerin kokusu
Sarmış tüm mahalleyi…

Ama bu sokak var ya bu sokak
Biz el ele tutuşup gönül gönüle
Sevgi sözcükleri fısıldayıp
Gülerek geçmedikçe
Asla güzelleşemeyecek.

Mehlika Gül

ey üretken doğa

bir eli balkona değmiş
açılmış orada sarı sarı
koklamış, tutmuş elinden
canlanmış beton birden

birazdan
güneş de gelip girecek aralarına
ve uzadıkça uzayacak dostluklar
boyu sarmaşık, aklı çiçek

ey üretken doğa
sen ürettikçe
tüketecekler bilesin
bir de kıracaklar belini

bir eli değmiş balkona
diğer eli uzanmış çatıya
beni her gün balkona çıkaran
bu sıcak dostluklar olmalı

Celalettin Kurt

AYDİBA -II-

Dinle beni, gönlümü gönlünde yeşerten sevgili
Yorgun gemiler gibiyim şimdi, kayalıklara oturan
Aklıma düştüğünde çalkalanıyorum, bulanıyorum
Alabora oluyorum, yüreğinin kor sularında ben
Dinmiyor, tükenmiyor içimdeki görklü fırtınan
Kasırgalarda, tufanlarda kalsam da beni an
Aydiba, meftûnum; zorlukta durağımsın sen

Med cezirler yaşasam da, söylediğim şarkı sensin
Her ezginin nağmesinde duyuyorum gül sesini
Hele duysam, ferah feza makamından bir şarkı
Dağılıyorum, çözülüyorum kendimden geçiyorum
Tamburların telinden, kopup gelen her nağmede
Rüzgârlar değil, fırtınalar biçiyorum yüreğimde
Aydiba, meftûnum; tarifsiz kaderimsin sen

Parlamazsa yıldızlar, yanmazsa deniz fenerleri
Rotasını bulamaz, mavi sularda gemiler
Gemiler, karanlıkta nasıl bulamazsa yolunu
Bende bulamıyorum, senin yokluğunda yolumu
Ne edersin yıllar çentik attı, bu sevdaya derinden
Yaralandım çok oldu, hem de yedi yerimden
Aydiba, meftûnum; elemim, kederimsin sen

Bazen küssem de, ayrılığın hilkatine şöyle bir
Değişmez bir töredeyim, yazılmışa ne denir
Söz geçiremem, ferman dinlemez yüreğim
Gün olur deminden çıkar; ünlenir, efelenir
Gümanlarda, yamanlarda naçar kalırım
Günahımın hıncını kendi kendimden alırım
Aydiba, meftûnum; yine de güzelimsim sen

Bulunmaz ekmekler gibisin, uzar gider yolların
Yollarında yorgunum, ellerim ulaşmaz sana
Gel dersin gelemem, arada aşılmayan dağlar var
Teslim oldum gül yüzlüm, yazgımızı yazana
Sevgi de, sevda da, aşk da yazılmış, bezm-i elestte
Bir gün gelir diye müjdeli haber kulaklarım seste
Aydiba, meftûnum; 'ahirim, ezelimsin' sen

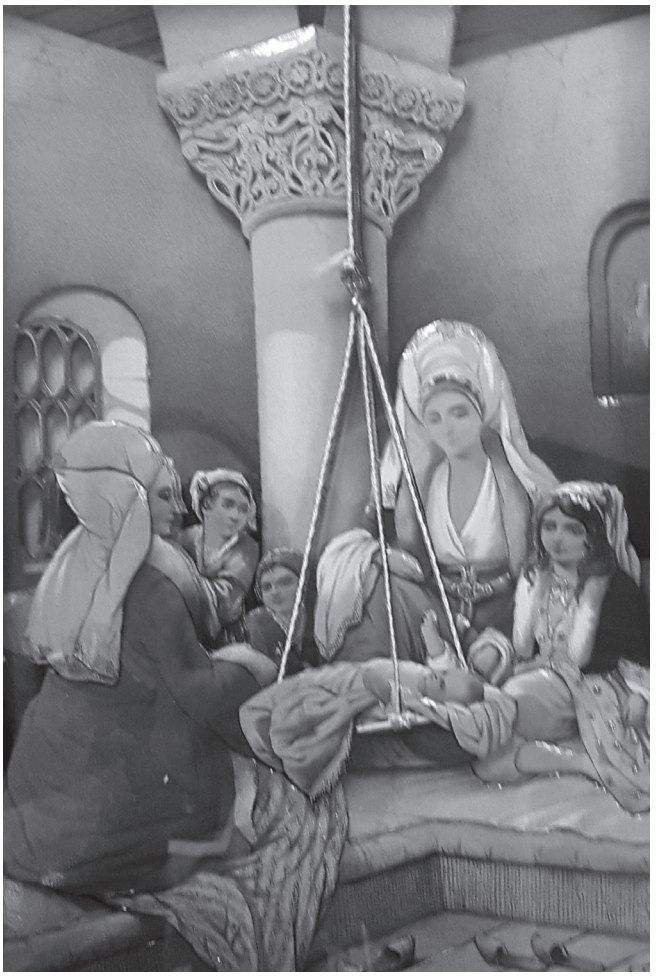

Meral Pekel

Yasin Mortaş

Afşin Ağıdı

-Ali Turan İçin-

Ali'm
Ashab-ı Kehf'te zemzem içer ve içirir kuşlara
Bir Yemliha notudur döş cebindeki gökyüzü
Ve Kıbleye döner yıkar yüzünü

Nakarat

Ve rüzgar der ki: bir yaprak düştü bahar ağacından
Acılar boşaldı söz bakracından
Anaların gözyaşını pur dağı tutmaz*

Zaman bir acı ezbercisidir Ali'm
Biz "Asr" okudukça durur saat /kaybolur vakit
Biz 'hû' dedikçe
Kıvrılır yer ve sevaplanır
Hıçkırır gök ve sevaplanır
Zaman hüznün kuluçkasıdır Ali'm /

yalnızlığımızı ancak analar alır

Nakarat

Ve Afşin der ki: şu yeryüzüne lapa lapa acı yağar da
Değirmenbaşı'ndan sular kuz bahçeye akar da
Hacı Mehmet ile Yasini uyutmaz

Ali'm
Efsus ve Halep acıların imlasıdır kalbimizin kitabında
"Çocukken bir tek ince hastalıktan ölünür sanırdım" diyorsun hitabında
Yine, Anne hıçkırıkları/kemik gibi tuttu kalbimizi Ali'm
Çocuk bakışları/delip geçti ciğerimizi

Bizim kaç uçurtmamız kaldı kiraz dallarında

Nakarat

Ve Atlas Dağı der ki: karşımdaki külliye Yarenler'in evi midir
Yedi iklim not tuttum gece-gündüz yağmurları
Yaşıma kaç acı düşer/ sorulmaz

Deneme

Mustafa Okumuş

DOĞANIN AYRINTILARINDAN DERS ALABİLİYOR MUYUZ?

Ne zaman doğayla kucaklaşsam, dinginliği yakalarım. Doğanın ayrıntılarındaki albeniye kaptırırım kendimi. Yakından uzağa ilgi alanlarımda uzun bir yolculuğa çıkarım. Beynimde oluşan birçok sorun yanıt bekler.

Yanı başımda akan bir derenin şırıltısı, biraz ötede bir baraj gölü, ova ve dağlar, sonra ufuk... Bundan sonrası hayalde devam eden uzun bir yolculuk. Sonsuz mavi, yıldızlar, gezegenler, güneş sistemine dönük ön bilgiler bir sinema filmi gibi belleğimin ekranına yansır. Ya ötesi... Gizler âlemi... Aklımı, mantığımı ne kadar zorlasam, o gizin çözümünde acze düştüğümü anlarım. Metafizik ötesinin başında, kâinatın yüce Yaratıcısı'nın gücü önünde eriyip yok olurum. O yüce Yaradan'ın kudreti karşısında beynim durur, duygularım hayranlığımın doruğunda gezinip durur.

Çok geçmez, bu düşünsel ve duygusal derinlikteki bilinmeyenlerden sıyrılır, kendi gerçeğime döner, yakın çevremi algılama gereği duyarım. Çok küçük ayrıntılarda bile insanı mutlu eden güzellikler, ilgi alanıma giriverir. Doğanın bu uyumlu düzeninden alacağımız nice dersler olduğunu düşünürüm.

İşte yanı başımda bir karınca yuvası, gözlem ve ilgi alanıma girdi bile. Karıncalar hakkındaki ön bilgilerimi anımsamaya başladım. Okul sıralarında öğrendiklerim, birer birer taşındı belleğime.

Ama onları gözleyerek karınca dünyasını tanımak, ayrıcalıklı bir bilgilenme olsa gerek. Burada, duygular da işin içine karışınca, karınca dünyasının ilginçliği artıyor, herhalde. Gözleyerek, yaşayarak, düşünerek daha kalıcı ve gerçek bilgiler edinme olanağını yakalıyor insan. Bu yöntem bir o kadar da sorgulama ve yorumlamaya götürüyor kişiyi. Hele konu karıncalar olunca bu işlerlik daha da artıyor. Karıncalar, toplumsal iş bölümüne bağlı, dayanışma ve gelecek sorumluluğu taşıyan iki yaratıktan biri, diğerinin ise bal arıları olduğunu biliriz.

Tam ikindi serinliliği... Karınca yuvasında hareketlenme hızlandı. Binlerce karınca... Ne de minik, sevimli ve hareketli yaratıklar bunlar. Gözümü onlardan ayıramıyorum bir türlü. Yüzlercesi yuvadan çıkarken, bir o kadarı giriyordu. Dikkat çeken fark, çıkanlar boş, dönenler yüklüydü.

Yuvadan her yöne, yuvaya yaklaştıkça genişleyen ince yollar vardı. Karınca trafiği hep bu yollarda düzenli ve disiplinliydi. Gidenlerle dönenler, yolun ayrı şeridini kullanıyorlardı. Dönüş şeridini kullananlar, yuvaya yiyecek taşıyorlardı. Kimi karıncaların taşıdığı kendinden birkaç misli büyüktü. İlgimi çekti, izlemeye

aldım birini. Yükü bazen sağa, sola takılıyor, pozisyon değiştiriyor, başka bir yönünden yakalayıp yoluna devam ediyordu. Yük takıldıkça, bu tür pozisyon değişikliğiyle kurtarıyordu kendini, pes etmeden. Çaresiz kaldığı zaman ise başka birini yardıma çağırıyor, engelli alanda güç birliği yapıyorlardı. Yuvadan içeri dalarken, başarmanın heyecanıyla hızlanıyorlar, boş karıncalar özenle onlara yol veriyorlardı.

Binlerce karınca trafiğinde, kendi hatalarına dayalı hiçbir kaza görmedim. Çünkü orada trafik canavarı yoktu. Aman Allah'ım, bu ne ibret verici bir görüntüydü! Bu işbölümü, dayanışma, düzen, disiplin ve sorumluluk donanımı neden insanlarda bu denli özenli değil diye hayıflandım, durdum...

İnsanoğlu kendini algılamada gösterdiği duyarlılığı, birbirine zarar vermemede de gösterebilseydi ne iyi olurdu değil mi? Karıncalar kadar bile toplumsallığa özen gösterememek, insanoğlunun önemli bir ayıbı olmalı diye geçirdim içimden, bunca trafik kazaları ve can kaybını anımsayarak.

Karıncalardan esinlenerek kendi kendime sorular yönelttim, yanıtlar üretmeye çalıştım. Özellikle trafik konusunda olumlu bir yanıt alamadım doğrusu.

O gün kendimi, kişisel ve toplumsal bazda sorgulayıp durdum: "Karıncadan ibret al, yazdan kışa hazırlan." Atasözünü kendimce değiştirerek, karıncadan ibret al, trafik canavarından kurtul dileği geçti hep içimden...

Meral Pekel

M. Nedim Tepebaşı Deneme

SORUMLULUK

Geriye doğru, yaşadığım günlere bakıyorum da bazen, ne hayata hazırlanma döneminde, ne de olgunluk çağında, sorumluluk alanı hakkında insanlara pek bilgi verilmediğini görüyorum. Hiçbir bilgi verilmiyor diyeceğim de dilim varmıyor, bazılarına karşı haksızlık da etmek istemiyorum. İnsanlardaki sessizliğe baktığımda ise; "Ben mi yanılıyorum?" diyesim geliyor ama gerçeklere haksızlık etmekten korkuyorum bu sefer de.

İtiraf ve ifade etmek zorundayım; görmeyenler olsa da hesap ortada; toplumları yutan devasa bir boşluk var arkamızda. Buna neden çare düşünülmediğini, sorumluluk taşıyanlara, bugün de olsa sorma hakkımız olduğunu düşünüyorum ve soruyorum! Elbette kavga, gürültü çıkarmak için değil, bunun bir fayda getirmeyeceğini bilmekteyim, pek aldırış eden de olmayacaktır, bunu da tahmin etmiyorum; biliyorum. Ancak çözüm istemek ve düşüncelerimi söylemek durumundayım, "Bunu sadece ben mi yapmalıyım?" diye de sormalıyım. Değil tabi ki, sorumluluğunu bilen herkes bu kapsama dâhildir, ister kabul edilsin ister edilmesin.

Bir taraftan kendi kendime ; "Bu boşluk nasıl oluştu veya neden oluştu, baştan bunu tespit etmek gerekirdi." diyorum. Diğer taraftan, "Neden aile olarak yaşıyoruz, neden zorunlu eğitim alıyoruz? Aile kurumumuz olduğu halde, eskiden ilkokula bile gidilmezken, şimdi liseyi bitirmek zorunlu olduğu halde, insanların şikâyetleri ya da daha çok da sosyal huzursuzluklar toplumda neden artmaktadır, şikâyetler artmıyor olsa da olumsuzluklar neden artmaktadır?" sorularına cevap bulmak gerektiğine inanıyorum. İsteyen buyursun, cevabını beraber arayalım; tabi isteyen olursa, çünkü bu tür konular çok gereksiz ve yersiz görülüyor ya da "Adam sen de, başıma iş mi açayım!" deniliyor artık! Ama biz bu toplumda hep birlikte yaşıyoruz, bu toplum bizim, ben ve benim dışımdakiler, herkes, yani hepimiz bu toplumun bireyleriyiz; hâliyle ilgisiz kalamam, kalamayız.

Başta şunu görmek ve kabullenmek gerekir; sorumsuzluk akıllı insana ait bir kavram değildir. Söz konusu varlık insansa, onda da aklı varsa, sorumluluk da var demektir. Hangi şart ve durumda olursa olsun, insanın iki şekilde sorumlu olduğunu biliyorum; bir yaptıkları yanlışlardan, ikincisi yapmadıkları doğrulardan. Sorumsuz insan, ya doğruyu ve yanlışı birbirinden ayıramayacak kadar küçük yaşta olmalıdır, ya da akıllı olmamalıdır, yanılmadığımı bildiğim halde, onaylatmak için etrafıma sormak istiyo-

rum; yanılıyor muyum?

Peki, insan, yanlışları ve doğruları nasıl bilecektir? İşte sorunun yani problemin ilk ve en önemli basamağı burasıdır. Tam da burada; "Bunu en iyi ve doğru bir şekilde din öğretir." desem ya da denilse, laikliğe ve demokrasiye aykırı bulunur bu söz. Peki, bunu aykırı bulanlara; "Bildiğin varsa doğrusunu sen öğret!" denilse, hesap ortada; onu da onlar bugüne kadar öğretmemişler. O zaman bu işe işlerlik kazandırma sorumluluğu taşıyan kişilerin, toplumuna garezi mi vardır?

Kişiye sorumluluklarını öğretmek, ailelerin ve eğitim-öğretim kurumunun işi olmalıdır başta. Ailelerden büyük çoğunluk, geçim derdinde olduğu, geri kalanlardan büyük çoğunluğun da gözlerini daha fazla para kazanma hırsı bürüdüğü için kendiliklerinden kenara çekilmiş ve meydanı insaflı, insafsız kim varsa onlara terk etmiş durumdadırlar. Bu işle ilgilenecekler arasından geriye kalakala eğitim kurumları kalmaktadır ki onlar da ya yaralı ya da kendileri sorunludur. Bu, çok kapsamlı bir konudur, o yüzden burada o konuya giremem. Bunlardan bir bölümünün önceliği paradır zaten, kimisi de kendisine hizmet edecek eleman olarak görmektedir muhatabını, bunların sürdürdükleri sistem modern kölelik yani. Bu kesimi aradan çıkarabilirseniz, bu konunun hayata geçirilmesi çok zor olmadığı gibi uzun uzadıya üzerinde çalışma gerektirecek, yıllara sâri bir iş de değildir. Trafik kurallarını bilmek ve uygulamak bir sorumluluk işidir mesela, kamu malına zarar vermemek, yasalara uymak, ailesine ve etrafına sahip çıkmak, iyi işler yapmak, yıkıcı olmamak, herkese saygılı olmak, haktan ve hukuktan ayrılmamak gibi daha birçok davranış biçimleri bir sorumluluk işidir, hatta kişinin kendi sağlığını koruması bile. Kişinin bunları bilmesinin ne zararı vardır şimdi? Zararı bir tarafa, aksine faydası vardır hâlbuki. Zararı yoksa ya da faydalı ise bunlar yani sorumluluklar, insanlara neden öğretilmemektedir? Bunlar hayata geçmeyecekse aile olmanın, zorunlu eğitimin ne anlamı kalacaktır?

Sorumluluk kişinin kendi şahsında başlar, başkalarının hakkını koruma ve saygılı olma ile devam eder. İyi bir toplum oluşturmanın, sonra da devamlılığını sağlamanın ilk baştaki kuralı, sorumluluğunu bilen bireyler yetiştirmektir. Ben böyle düşünüyorum demiyorum, bu işin başka kuralı varsa buyursun herkes bildiğini söylesin, eğer doğru ise bu yöntem, o zaman herkes kendisinin ve başkalarının hakkını bilsin ve hakların verilmesini talep etsin, beklesin, zamanı içerisinde verilmedi mi, o zaman hakkını istesin. Buna da kimse alınganlık göstermesin!

İyi bir toplum kurmak, kuruluşuna yardımcı olmak, herkesin sorumluluğundadır, bazılarının ise daha fazla bu işte sorumluluğu vardır. Şayet bunu yapmayacaksak veya bunlar yapılmayacaksa, dünyadaki işimiz/işleri nedir lütfen sözün muhatabı her kimse söylesin!

DUYURU

Dergimiz geleceğe yönelik çalışmalar kapsamında "**GENÇ KALEMLER**" için bir bölüm açmaktadır. Geleceğimizi şekillendirecek gençlerimizi çalışmalarıyla aramızda görmek bizi mutlu kılacaktır.

USARE

Hacı Ali Özturan

RUBAİLER

SAVAŞ VE BARIŞ

Şimşeklere yön veren büyük askerler
Harplerde kazandı hep büyük askerler
Asla savaşın yanında olmazlardı
Derlerdi “Barış, barış!” büyük askerler

GÜZELLİK VE KALP

Endamlı güzel kızlar sultanımdır
Olsun sarışın, esmer sultanımdır
Çirkin diyemem kalben düzgün olsa
İsterse cılız, şişman sultanımdır

KORKU İLE ÜMİT

Korksan da ümitli ol, bağışlar Allah
Bir sen mi günahlı kul, ne çoktur vallah
Derler ise lâ ilāhe illallah, söz:
Cennet size hak, hemen girin hep, yallah

İbrahim Kılınç Öykü

BÜLBÜL VE ENGEREK

Ben beni bildim bileli âşığım bülbül sesine. Her duyuşumda gözlerimi kapar, bırakırım kendimi bülbülün ötüşüne. Dinledikçe, kulaklarımdan beynime doğru nağme nağme akışını hissederim. Sonra taa gönülden "Allahım, bu ne güzel bir ses,'' derim.

Kışı Çukurova gibi sıcak yerlerde geçiren bülbül, baharla beraber Karacoğlan'ın;

"Bülbül ne yatarsın, bahar erişti, kırmızı gül goncasına kavuştu,"

Seslenişini duyar duymaz, kış uykusundan uyanır gibi başını kaldırır. Uzaktan uzağa Toros Dağları'na bakar. "Bülbül'ün vatanı bahçeler, bağlar" deyip, Toroslar'a doğru uçar uçar...

Çukurova'yı geçip, Toros Dağları'nın eteklerine ulaştığında, bembeyaz çiçekleriyle, onbeşinde gelin gibi süzülen tesbi ağaçlarıyla karşılaşır. Konar tesbinin top top çiçekli dallarına. Buram buram, çiçeklerin, burcu burcu kokusunu çeker ciğerlerine. Sonra küçücük gagasını uzatır çiçeklerin özüne özüne... İçer bal özünü kana kana... İçtikçe güzelleşir sesi. İçtikçe yanar yüreği... Yandıkça ötmeye başlar yanık yanık... Hem öter, hem de dolaşır garip garip... Kırlarda, bahçelerde, bağlarda... Ağaçtan ağaca, daldan dala, tesbiden tesbiye, çiçekten çiçeğe... Dolaşırken bir gün, gülü görür bülbül. Tesbi çiçeğinden daha albenili, daha alımlı, daha çalımlı gülü... "Bu tesbi çiçeğinden daha güzel. Bunun bal özü de tesbi çiçeğinin bal özünden daha tatlıdır." der. Güle yönelir. Ne yazık ki, koklayamaz goncayı. Eremez gülün bal özüne... Çünkü, diken dikendir gülün dalları... Tavaf eder gibi döner, durur gülün etrafında. Konamaz bir türlü gülün dallarına. Çaresiz, döner yine tesbi ağacına. İçer tesbi çiçeğinin bal özünü gül niyetine. İçtikçe yanar özü kor gibi. Ama, aşamaz diken seddini. Koklayamaz sevdiğini... Çarnaçar döner yine tesbi çiçeğine. Böylece, tesbi çiçeğinden güle, gülden tesbi çiçeğine gider, gelir bülbül.

Günler, günleri kovalar. Solar bahçede güller... Dökülür dalından, kurur çiçekler. Yitirmiştir bülbül, gülünü de, bal özünü de... Artık divâne gibi dolaşmakta bağlarda, bahçelerde... Mecnun misali aramakta Leylâsını... Hem aramakta, hem de yanık yanık söylemekte şarkısını özlemle... Dolaşırken daldan dala sonunda konar bir gün dut ağacının kollarına. Konar konmaz da gözleri takılıverir tesbi çiçeği gibi beyaz beyaz, ballı ballı dutlara. Yer, içer bal özü niyetine dutları... Doldurur midesini... Hem bal özü gibi de yakmaz yüreğini. Susup, dalar uykuya... İşte böyle. Tesbi çiçeğinin bal özünü içer, öter bülbül... Şirin şirin dutları yer, susar bülbül...

Evimiz, köyümüzün biraz dışındaydı. Evimizin doğusunda bir tarlamız vardı. Tarlanın öbür kıyısından aşağı, kuzeyden güneye bir dere akar.

Köyümüzün en büyük deresi... Adına, Kocadere derlerdi. Kış, yaz çağıldayarak akardı Kocadere. Kocadere'nin kıyısında küçük bir çayırlık vardı. Çayırlığın üst yanı kayalık, çalılık, tesbilik bir yamaçtı. Yamacın üst tarafında, kuzeyden güneye doğru alçalarak uzayan bir tepe, tepenin bittiği yerde, kayalı yamacın tam başında bir çatal kaya var. Bu çatal kayanın arasında, boyu kayadan da yüksek olan bir tesbi ağacı bulunmakta. İşte, hikâyemiz bu tesbi ağacında başlayıp, yine bu tesbi ağacında bitmekte.

Bahar gelince tesbiler bir yandan yeşillenirken, bir taraftan da bal özlü bembeyaz çiçeklerini açarlar. Sanki beyaz gelinlik üzerine yeşil duvak örtünmüş gelin gibi süzülürler. Biz çocuklar, otururuz tesbinin dibine. Güzelim çiçeklerin taç yapraklarının ucundan tutup çekeriz. Kopan çiçeğin dip kısmındaki, borumsu yerini ağzımıza alıp emeriz. İşte bu günlerde bülbüller gelir. Hemen hemen her tesbide bir bülbül öter. Her tesbinin dalları arasına bir yuva yapılır.

Her bahar gelişinde bir çift bülbül gelir. Çatal kayanın arasındaki tesbi ağacına konar. Bu güzelim kuşlar, hem çiçeklerin bal özünü emerler hem de yuvalarını dallar arasına yapıp yavrularını burada büyütürler. Seherle ötmeye başlayan bu güzelim kuşu, öterken yakından seyretmeyi çok istiyordum. Fakat, en çok altmış, yetmiş adım yaklaşabiliyordum. Daha fazla yaklaşmama izin vermiyor, uçup gidiyordu. Altmış adım uzaklıktan ceviz kadarcık bir kuş yeteri kadar incelenemezdi. Ama ben kafama koymuştum. Onu mutlaka daha yakından görüp inceleyecektim.

Bir gece yatağımdan kalktım. Evimizin doğusundaki ekin tarlasının kıyısından dolaştım. Doğru çatal kayaya vardım. Tam çatal kayanın arasına girecekken, tüyler ürperten bir fışıltıyla irkildim. Bir an iliklerime kadar donduğumu hissettim. Ses kayanın arasından geliyordu. Karanlıkta hiçbir şey göremiyordum ama, sesin sahibini tanımıştım. Bu, bir engerek yılanıydı. Durmadan "fışşş" diye bağırıyordu. Hemen geri dönmeyi düşündüm. "Bu yılan burada iken bu iş olmaz bu gece!" dedim. "Yarın veya başka bir gece gelirim." diye düşündüm. Aynı anda "olmaz" dedim. "Bu gâvur buraya çöreklenmiş bir kere. Sahiplenmiş burasını. Gitmez buradan hiçbir yere. Yarın akşam da burada, daha sonraki akşamlar da... Hergün, her saat burada bu." diye değiştirdim fikrimi. Birden içim "cızzz" etti, yandı. "Ya bülbülün yavrularını yerse?" diye korkuyla hayıflandım. "Bunu ya öldürmek, ya da buradan kovmak gerek." diyerek, kararımı verdim.

Gittim. Bahçenin siyecinden kocaman bir kazık söküp, geldim. Yılan yine bağırmaya başladı. Kazıkla bir iki kez kayaya vurdum. Sesi daha korkunçlaştı, "vıjjj" diye duyanların içini ürperten bir sesle bağırıyordu. O bağırdıkça ben, kazıkla bazan kayaya, bazan yere vuruyordum. Bu arada karanlıkta el yordamıyla bulduğum taşları da sesin geldiği yere doğru atıyordum. Ben, taş attıkça o, daha öfkeli, daha korkunç vıjlıyordu. Ben yılmadan taşlıyordum. "Ah, bir dışarı çıksa... görür gününü!" diyordum. Dışarısı kaya arasından daha aydınlıktı. En azından kaçarken görünürdü. "O zaman kazıkla kafasını ezerim." diye düşünüyordum. "Ah, bir çıksa kayanın arasından." diye düşünürken bir kımıltı görür gibi oldum. Kazığı kaldırdığım gibi indirdim. Ne yazık ki, çok kaldırmışım. İndirirken tesbinin dalına çarpmıştı. Hemen kazığı indirdim, önümdeki otların aralarını yokladım. Yılan benden yana gelmiyordu. Ama yerini değiştirmişti. Fışıltısı daha dipten geliyordu. Anlaşılan kayanın dibine doğru çekiliyordu. Kayanın arasına biraz daha yaklaştım. Kazıkla kayanın arasına çat çat vurmağa başladım. Yılan iyice dibe çekilmişti.

Derken sesi kesildi yılanın. Biraz daha girdim kayanın arasına. Kazıkla yokladım sağı, solu. Yoktu. "Demek kaçtı." dedim içimden. Yine de "Ne olur, ne olmaz" diye tedbiri elden bırakmadım. Kazıkla her yeri yokladım. Korka korka kayanın arasına girdim. Kazıkla önümü yokluya yokluya ilerliyordum. Tesbi ağacının köküne kadar ilerledim. Yılandan ses seda yoktu. Demek çekilmişti deliğine. Kazığı elimden bırakmadan engin dallarından birine tutunarak tesbiye tırmandım. Aynı anda yüreğimin ürperdiğini hissettim. "Ya yılan da tesbiye çıkmışsa..." diye buz gibi bir düşünce geçti beynimden. Sonra "Yoo... Çıkmamıştır. Çıksa hâlâ bağırırdı." diye değiştirdim düşüncemi. Yine de tesbinin dallarından tutunarak, korka korka çektim kendimi yukarı. Oturdum dalların üzerine. Gözlerimle

karanlığı delerek, etrafımı iyice taradım. Sonra hâlâ elimde tuttuğum kazığı bir dala dayadım. Tesbiyle bitişiğindeki güre kızılcığın dalları birbirine girmişti. Kızılcığın tozları boğazıma kaçtı. Öksürmeğe başladım. El yordamıyla tesbi çiçeklerini buldum. Koparıp koparıp balözünü emdim. Boğazımdaki gıcık gitmişti.

Gece yarıyı çoktan geçmişti. Ay doğmuş. Ay doğmuş. Bir hayli yükselmişti. Son dördünüydü ayın. Büyük (D) harfi şeklinde gökyüzünden gülümsüyordu. Pırıl pırıl mehtabını yayıyordu yeryüzüne. Serin serin esen gece meltemiyle, ayışığı altında, yaprakları gümüşî pırıltılarla kımıldayan söğüt ağaçları arasında aynalana aynalana çağıldayarak akıyordu Koca Dere. Dallar arasından bu güzelim manzarayı seyrederken, yüreğimin bir köşesinde yılanın korkusunu hissediyor; diğer taraftan da bülbülü dinlemenin hazzına hazırlanıyordum. Aklımın bir köşesinde yılan, diğer köşesinde bülbül...

Şafak sökmeğe başlamıştı. “Bülbül neredeyse ötmeğe başlar.” diye düşünürken, başımın üzerinde bir kanat çırpıntısı duyar gibi oldum. Başımı kaldırdım. Bülbül gelmişti. Tesbinin en yükseğine konmuştu. Demek ki, ben yılanla uğraşırken ürküp kaçmıştı. Konduğu yerde önce iki tarafına bakındı. Sonra gagasını araladı. İşte o an, âşık olduğum ses, tan yeri ışığı gibi yayıldı çevreye. Çevreden kulaklarıma... Kulaklarımdan beynime... Bu güzel ses, beynimin kıvrımları arasında gezinmeğe, gönül bahçelerimde yankılanmağa başladı. “Allahım, ne güzel ses,” dedim içimden. Yumdum gözlerimi. Açtım kulaklarımı. Başladım dinlemeğe... Artık unutmuştum yılanı. Sadece bülbülü dinliyordum. Bülbül öttü, ben dinledim. Bülbül öttü, ben dinledim.

Derken güneşin ilk ışıkları selâmladı dağların tepelerini. Aydınlandı çevre yeniden. Artık bülbülü iyice görüyordum. Her hareketini izliyordum. Ürküp kaçmasın diye nefesimi bile tutmuştum. Bir de yuva gözüküyordu, yüksek dallardan birinin çatalında. Dişi bülbül yatıyordu yuvada. Kuyruğunu görüyordum. Bir ara erkek bülbül ötmeyi kesti. Daha engin bir dala indi. Gagasını tesbi çiçeğinin içine uzattı. Böylece birkaç çiçeğin balözünü içtikten sonra, yine en yüksek dala çıkarak başladı ötmeğe.

Tüm güzelliğini seyrediyordum bülbülün gerdanında; döşü ve karnının altı limon sarısıydı. Başının üzeri, kanatlarının ucu, kuyruğu siyahtı. Boynundan kuyruğuna kadar sırtı, açık kahve rengi karışımı, kurşuniydi. Boynunun iki yanından gerdanına doğru, halka gibi siyah tüyler iniyordu. Sarı gerdan üzerine siyah gerdanlık takmış gibiydi. Gerdanında, siyah gerdanlığının tam ortasında bir demet kırmızı tüy vardı. Siyah gerdanlığa takılmış kırmızı yâkut görünümündeydi. Bülbül öterken, o kırmızı yakut oynuyordu. “İşte, bülbülün sesinin çıktığı hançere orasıdır.” diyordum içimden.

Güneş iyice dağılmıştı yeryüzüne. Okula gitme zamanım gelmişti. Derse geç kalmamalıydım. Bülbülü de ürkütmek istemiyordum. Çaresiz, dallardan inerken bülbül uçup gitti. Ben kazık elimde, gündüz gözüyle iyice gözden geçirdim. Yılan görünürlerde yoktu. Fakat, içime bir kurt düşmüştü. “Bu gâvur yılan, eninde sonunda bülbülün yavrularını yemek için yuvaya çıkar” diyordum. “Yazık olurdu yavrulara. Yavruları yılan tarafından yutulursa, bir daha gelmezdi bülbül buraya. Ötmezdi bir daha böyle yanık yanık. Küserdi. Kırılırdı. Kaçardı. Hattâ kahrından ölürdü bülbülüm...”

Bu yılan, sanki yüreğime çöreklenmişti. İçimde zehrini hissede hissede gittim okula. Derslerde, aklım, fikrim yılanla bülbüldeydi. Öğretmenimi duymuyordum. İkinci teneffüste öğretmenim beni odasına çağırdı. Düşünceli oluşumun sebebini sordu bana. Anlattım öğretmenime geceyi. Bülbülle yılanı... Hayretle dinledi beni. Kaygılarımı aktardım öğretmenime. “Ya, ben okuldayken, yılan yerse bülbülün yavrularını” diye sordum. Anladı beni öğretmenim. “Sana izin veriyorum. İstediğin zaman git, bak bülbülüne.” dedi. Öğretmenimin bu sözleri, sular serpmişti yüreğime bir nebze. Artık, yirmi dakikalık her teneffüste, koşa koşa gidip bakıyordum bülbüle.

Benim her saat başı, koşa koşa çatal kayaya gidip dönüşüm annemin dikkatini çekmiş. Babama söylemiş durumu. Babam akşam “Ne oldu?” diye sordu bana. Anlattım olanı, biteni. Biraz düşündü. Sonra ağabeylerime döndü; “Oğlum, takip edin de, yaşatmayın o yılanı orada.” dedi. Artık evimizde herkesin bir gözü çatal

kayadaydı. Yine de içimden çıkmıyordu yılan. Sabah, akşam, sopa elimde çatal kayanın etrafında dört dönüyordum. Yine de göremiyordum yılanı. Uzaktan uzağa bakıyordum. Bülbül yatıyordu yuvasında. Daha civcivler çıkmamıştı yumurtadan. "Civcivlerin çıkmasını bekliyor gâvur." diye düşünüyordum.

Birkaç gün sonra yumurtadan çıktı civcivler. Anneyle baba nöbetleşe bekliyorlardı yavruları. Biri beklerken diğeri yiyecek getiriyordu. Babam, "İyi bakın. Yavruların sesini duyarsa, gelir yemeğe!" diye bizi uyardı.

Bir Pazar sabahı güneş, bir mızrak boyu ancak yükselmişti. Elime sopamı aldım. Evden çıktım. Bülbüle bakmağa gidiyordum. Evimizin yanındaki ekin tarlasının kıyısından dolanıyordum. Daha yolu yarı etmeden bülbüllerin çığlığıyla irkildim. Yıldırım gibi koşmağa başladım. Bülbüller çığlık çığlığa haykırıyorlardı. Çaresizlik içinde çırpınıyorlardı. Ben, soluk soluğa yetiştim çatal kayaya. Bir sıçrayıştı çıktım başına. Yılan, ha ulaştı, ha ulaşacak yuvaya. Kafasını yuvanın olduğu dala uzatmıştı. Daha tüylenmemiş yavrular da tehlikeyi sezmişler ki, küçük, sarı ağızlarını açarak, cılız sesleriyle cıyak cıyak bağlaşıyorlardı. Yılan, beni görünce durakladı. Sopayı kaldırdım ama, vuramadım. Yılanın başı tam yuvanın olduğu daldaydı. Vurursam, sopanın şiddetiyle yavrular da düşebilirdi. Sol elimle dalın birini tutup araladım. Yılanı iyice görüyordum. Yetmiş - seksen santimetre boyunda, kazma sapı kalınlığında, yaşlı bir engerekti. Çirkin çirkin sırıtarak bakıyordu. Sopayı başına doğru uzattım. İsteksiz isteksiz, geri geri çekilmeğe başladı. Yuvanın olduğu daldan bir alt dala indi. "Tam sırası" deyip, yaradana sığınarak belinin ortasına indirdim. Arkasından bir daha... Bir daha... Yılan, önce dala iyice sarılmak istedi. Yapamadı. Vücudu önce kasıldı. Sonra gevşedi. Daha sonra sarıldığı daldan çözülerek, dalların arasından aşağı çatal kayanın arasına düştü. Hemen koştum aşağı, kayanın arasında debeleniyordu. Beni görünce kaçmak istedi. Kaçamadı. Kaçamayınca hücuma geçti. Ama belinden gerisini çekemiyordu. Belli ki, kırılmıştı beli. Sopanın ucuyla boynuna bastırdım. Başını çevirip, sopayı ısırmak istedi. Isıramadı. Sopa tam ensesindeydi. İyice bastırıp, kırdım kemiklerini. Artık işi bitmişti. Kimseye zarar veremezdi. Ama ölmemişti hâlâ.Kafası ezilmeden ölmezdi.

Sopayla ürküterek çıkardım kayanın arasından. Gözleri fıldır fıldır bakıyordu. Tesbi ağacından iki ince çubuk kestim. Çubuklarla yılanın ağzını açtım. Çubuğun birisini boğazının yanına kadar götürdüm. Sonra bastırarak, ağzının ucuna doğru kaydırdım. Boğazına doğru yumuk vaziyette, damağının içinde gizli bulunan zehir dişleri, kedi cırnağı gibi çıktı meydana. Aynen kedi çırnağına benziyorlardı. Ansiklopedilerde iki tane zehir dişi olur diye okumuştum ama, bunun dört zehir dişi vardı. Dişlerinin dibinde fasulye gibi bezeler vardı. Bir çöple bezelere bastırınca, dişin ucundan "vızt" diye, sarımtırak bir mayi fışkırıyordu. Dişinin içi şırınga iğnesi gibi delikti. Demek, ısırınca zehrini buradan boşaltıyordu. İncelemem bitince, ezdim kafasını. Sopanın ucuna takarak, yirmi adım kadar ilerideki çalıların içine attım.

İşte o zaman bülbüller aklıma geldi. Dönüp, baktım neredeler diye. Ana bülbül yuvanın olduğu tesbideydi. Baba ise, az ötede, başka bir teshinin başındaydı. İkisinin de nutku tutulmuştu. Donmuş gibiydiler. Sadece bana bakıyorlardı.

Çıktım yuvanın yanına. Ana bülbül kaçmadı benden. Elimi uzatsam tutabilirdim. Yavruların beşi de yuvadaydı. Hiçbir şey olmamıştı. Bir mutluluk dolmuştu içime. O ilk gece, içime çöreklenen engerek yılanını, yenice söküp atmıştım yüreğimden.

Daha fazla durmadım orada. Yürüdüm eve doğru. Daha elli adım ancak gitmiştim ki, duyduğum bir cıvıltıyla gözlerimi havaya kaldırdım. Başımın üzerinde bir çift bülbül uçuyordu. Cıvıl cıvıl bir şeyler anlatıyorlardı bana. Çok sevinçli halleri vardı. Anlamıştım onları. Bülbüllerim teşekkür ediyorlardı. Ben de onlara gülümsedim. El salladım. Eve kadar teşekkürle uğurladılar beni.

O gün, bu gün... Her bahar gelişinde... Bir çift bülbül gelir. Konarlar çatal kayanın arasındaki tesbi ağacına. Öterler... Öterler... Öterler..

Hanifi Yılmaz

Gazel

DEM FIRSATI İHYADIR

Derd-i gamımla ey yar, bahtıma sitemkârım
Her mevsim misl-ü hazan, âhımla sitemkârım

Tenha garip çöllerde, aşka tutsak Mecnun'um
Leylâ bilmez halimi, ondandır âh u zârım

Nazarım mahkum olur, bir nebze esse rüzgar
Yardan gelmez bir ıtır, sam yelinden bîzarım

Sevdalar yasak deyu, ferman etse şehin şah
Ser verir aşk vermezem, merdanedir kararım

Bağım bahçem kurusa, tufana boyun bükmem
Aşkımdan hiç vazgeçmem, kendimedir zararım

O simsiyah saçların, gecemin libasıdır
Dualarla sarılır, bu arz u hâl ikrarım

Var mı cihanda bilmem, gönlüme yar sen gibi
Ay ve güneş denk olmaz, tek sensin istikrarım

Muhabbetin deminde, zerre inhiraf olsa
Nefse eyvallah etmem, zincirleri kırarım

Asude kalsın dünya, dem fırsatı ihyadır
Aşkında varlık bulan, Yılmaz bir bahtiyarım

Bir ömür geldi geçti, terk-i diyar etsem de
Vuslatın dergahında, bir âşık ihtiyarım

Hızır İrfan Önder

ÜÇLEMELER

1
yalnızlık
geceye atılan
çentiktir!..

2
akortsuz dünyada
ölüm kol geziyorken
gülmek haram Müslümana!..

3
insan öldürmeyi
oyunlaştırıp sıradanlaştıran
bütün zalimlere veyl olsun!..

4
vatan asla batmaz
eğer uğruna
ölenler varsa!..

5
güneş balçıkla sıvandı
yoldan çıktı insanlık
semirmesin mi cehennem?..

6
ümit kardelen gibidir
yaşamak için
direnir!..

7
kalp ağlarsa
gözlerden
hüzün akar!..

8
ey hayat
kâfirlere gülüp
müminlere somurtma!..

M. Nedim Tepebaşı Öykü

HAKLILIĞIN İSPATI

Güneş kaybolalı çok olmuş, ay ise daha ortalığa çıkmamıştı, karanlığın iyice koyulaştığı bir vakitti. Evin sacla kaplanmış engin fakat geniş ahşap kapısından, ürkek vuruşlu sesler geldi. Sokaktan bahçeye geçiş kapısı açık kalmış olmalıydı.

Kapının tokmağına dokunan ya bir çocuktu ya da çocuksu vuruşlar yapan, ürkek birisiydi. İkinci kattaki küçük balkon, bahçeye ve kapıya nazırdı fakat aydınlatma yoktu. Ailenin en küçük çocuğu ses almak için balkondan kapıya doğru yönelerek: ”Kim o!” dedi. Kapı tarafından, çok cılız bir ses geldi, ne denildiği ve sesin kime ait olduğu anlaşılamadı.

Akşamın geç saatleri olduğu için evdekilerin hepsi kapıya dikkat kesilmişlerdi. Kısa süren endişeli ve meraklı bir bekleyişten sora ürkek birkaç vuruş daha oldu. Çocuk yine: ”Kim o!” dedi. Gelen ses yine anlaşılmadı. Bu sefer çocuk, merdivenlerden hızla inmeye başladı. Annesi arkasından: ”Gitme!” diye çağırdığında o kapıyı bulmuştu bile. Annesinin endişesinden bihaber, çocukluk cesaretiyle kapıyı açıverdi. Macera arayan bir tavırla yumruklarını sıktı, avını yakalamak üzere kanatlarını geren kartal misali kollarını gerdi, önce dışarıyı süzdü, evin oldukça geniş bahçesine açılan kapının dışında, ağaçların ve akşamın karanlığı arasına sıkışmış ince ve uzun adamı ancak seçebildi, fakat kim olduğunu anlayamadı.

Çocuk, kapının iç tarafında gözlerinin karanlığa alışmasını bekliyor, adamsa kapının dış tarafında karanlığa yaslanmış duruyordu. Gözü karanlığa çoktan alışmış olan adam, çocuğun kaygısını gidermek için kapıya vuruşu gibi ürkek ve titrek bir sesle: ”Yavrum ben, ben, emmin!” dedi, arkasından adını söyledi. Çocuk, yakından sesini duyunca zaten adamı tanımıştı, mahalleden uzak komşuları sayılırdı: ”Tamam, anladım.” dedi, rahatlamıştı, kollarını serbest konumda yanlara salıverdi. Evdekilerden her biri yukarıdan çocuğa sesleniyor: ”Kimmiş o?” diye soruyorlardı, ancak cevap alamıyorlardı. Çocuk, adamın adını söylemek istemiyordu, ona bir ad da bulamıyordu. Bu adam, babasını incitmişti, sadece kendisi değil, evdeki herkes ona kırgındı, yaralıydı ama uzak da olsa komşularıydı!

Adam hata üstüne hata yapmış, tüm aileyi üzmüş, onları derinden sarsmış ve hepsini gönülden yaralamıştı.

Adam tedirgin ve kısık bir ses tonuyla çocu-

ğa: ”Baban evde mi yeğenim?” dedi. Çocuk çok kısa bir cevapla: ”Evet” dedi. Tam da o anda evin büyük oğlu kapıya geldi, karanlığa gizlenmiş adamı ilk bakışta tanıdı. O, adamı daha iyi biliyordu. Babasının işi olduğu için son mahkemeyi izlemiş, müjdeli haberi de babasına o getirmişti. Sıkılı dişlerinin arasında preslenmiş bir sesle: ”Demek sen!” dedi. Adam işi aptallığa vererek: ”He, yavrum ben, emmin, emmin!” dedi.

Çocuklar artık adamı ve elindeki sepeti seçebiliyorlardı. Küçük çocuk durumu anlayamasa da evin büyük oğlu vaziyeti yorumlamaya başlamıştı, gördükleri karşısında sinirine hâkim olmaya çalıştı. Adama: ”Ne istiyorsunuz?” dedi. Adam: ”Siz şunu bir alın, ağabeyim de gelirse elini öperim!” dedi. Babalarıyla aralarında bu kadar mahkemeleşmek sanki boşuna idi. Çocukların ikisi de babalarını çağırma taraftarı görünmüyorlardı. Ne de olsa arada bir sorun vardı.

Onlar kararsızlık içerisindeyken babaları gelmiş, arkalarına dikilmişti. Adama: ”Söyle, ben buradayım.” dedi. Adam elindeki sepeti yere bıraktı, “Abim benim!” dedi ve çocukların arasından hızlı bir dalışla eline sarılmaya çalıştı. O elini çekti. Çocuklar kızgınlıklarını unutmuşlar, şaşkınlık yaşamaya başlamışlardı. Babaları ise onlardan daha fazla şaşkındı. Adamdaki ürkeklik birdenbire cesarete dönüşmüş, özür beyan eden cümleleri peş peşe sıralamaya başlamıştı. Belli ki söyleyeceklerini iyi temrin etmişti: ”Büyüklük sende kalsın be abi, ben yaptım bir yanlış, sen bağışla. Ne desen haklısın, ben kurtulacağımı zannederek sana karşı yanlış yaptım, korkumuzdan evde yatamaz olduk. İcra gelirse ben rezil olurum mahalleye, her şey ortaya çıkar, herkes benim yüzüme tükürür be abi, evlenecek çocuklarım var, ne olur bağışla!” diye yalvarıyor, hitap ettiği kişi ile akran olmalarına rağmen bozuk plak gibi “Abi” deyip duruyordu.

Çocuklar merakla babalarından gelecek cevabı bekliyorlardı. Babaları adama: ”Tamam! Uzatma git, bir daha da beni görme!” dedi. Adam hapishaneden kurtulmuş gibi “Allah senden razı olsun canım abim, biliyordum zaten ben, sendeki merhameti. Kadife gibi yüreğinle sen çok yaşa be abi!” diye söylenerek karanlığın derinliğine süzülüp uzaklaşmaya başladı, bir süre sonra kayboldu.

Sepet orta yerde kaldı, çocuklar ellerini bile sürmediler, babaları hiçbir şey söylemeden sepeti aldı, çocuklar arkasında, merdivene doğru yavaş adımlarla yürümeye başladı. Şaşkındı ve çok düşünceliydi, merdiven basamaklarını ağır ağır çıkıyordu, uzun bir yoldan gelmiş gibiydi, nihayet yukarı çıkabildi.

Çocuklar babalarını sessizce süzüyorlar, ne diyecekler diye bir ona bir annelerine bakıyorlardı. Sessizliği bozan anneleri, konuşma fırsatı vererek beyini savunmaya zorluyordu: ”O adamdı değil mi?” dedi. Çok cılız bir sesle o sadece ”Evet” dedi. Kadın tekrar: ”Adamdaki pişkinliğe bak, bizim paraları iç etmiş, belki getirdiği üzümün bağını da bizim paralarla almıştır. İçinden bir sepet üzüm de bize düşmüştür, oh ne âlâ!” dedi. Beyi: ”Bak, bunları konuşmanın bir faydası yok, olan oldu bir kere, yapma böyle, nasıl mülk edindiğini biz bilmiyoruz ki!” dedi. Belli ki o, konuyu kapatmaya çalışıyordu. Kadın bir an sustu. Bu suskunluk hayra alamet değildi, evde herkes bilirdi ki o adamdan ne zaman söz edilse en büyük tepkiyi o verirdi. Kocası da bunun farkındaydı, zaten karşı atağa hazır vaziyette bekliyor gibi bir hâli vardı.

Nitekim tepki gecikmedi, kadın: ”Yahu, bu adamın bizi iflasa sürüklemesi hadi neyse, adam bizim huzurumuzu çaldı, dirliğimizi, düzenimizi çaldı be! Ben bunları çekmek zorunda mıydım?” dedi. Savunmaya geçen adam: ”Bunları söylemen bize bir şey kazandıracak mı? Biraz sakin ol, biraz sabırlı ol!” dedi.

Sıkıntı çektiği günleri unutmayan kadın ağlamaya başladı. Bir taraftan ağlıyor, bir taraftan da söyleniyordu: ”Adamın karısının, kollarında bilezikleri şıkırdatarak düğünlerde attığı havaları ben gördüm be, ne haksızlığı?” dedi.

Kocası, babası evinden getirdiği altınlarını ticaret yapmak için almıştı ama o adama kaptır-

mıştı. Kadın bir bakıma göndermede bulunuyor, adam ise tokat yemiş gibi renkten renge giriyordu.

Büyük oğlan ne de olsa olayları yorumlayabiliyordu. Konuyu değişik biçime sürükleyerek ortamı biraz yumuşatmak istedi ve babasına:

"Siz bu adamı baştan tanımıyor muydunuz da işinizle ilgili her şeyi teslim ettiniz?" dedi.

Adam kendi çocukları da olsa böyle sorgulanmaktan, yaptıklarına yorum getirilmesinden hiç hoşlanmazdı. Bunu, evdeki herkes bilirdi. Derin bir nefes aldı, iç çekti. İnsan tanımak kolay bir iş miydi, bugüne kadar bu alanda kimler yanılmamıştı?

"Demek ki tanıyamamışım, başıma bunca iş geldiğine göre." dedi ve sustu. Düşündü, açıklama yapmasa da olmazdı. Bir müddet sonra; "Bana bir eleman gerekliydi, bu da bu işi yapabiliyordu." dedi. İşin bu taraflarını büyük oğlan da tam olarak bilmiyordu. Bu sefer de;

"Peki, baba bu duruma nasıl geldiniz?" diye sordu.

"Adam, dikkatimi çekmesin diye sattıklarının bir kısmını kalleye bırakmış, bir kısmını kendisi almış. Ta işe başlarken, arada müşterek bir arkadaşımız vardı, bir süre sonra o beni uyardı, hesap istememi söyledi. Demek ki o bir şeyler sezinlemiş. Hesap isteyince bu adam bocaladı, ancak sonunda, hakkındaki şüpheleri kabul ve itiraf etti. Aradaki arkadaşın da katılımı ile oturduk, kendi aramızda senet yaptık, borcunu ödeyecekti, ödemedi, zaman istedi verdim. Sonra kimden akıl aldıysa 'Benim sana borcum yok!' dedi. Birileri, aramızda yaptığımız senedin mahkemede geçerli olmadığını söylemiş. Bu söz üzerine davayı avukata verdim, o da dava açtı.

Mahkeme, senedi istedi. Senedi ben dükkândaki çekmeceye koymuştum, açtım çekmeceyi, bir de ne göreyim, senedi fare parçalamış. Durum mahkemeye intikal etti, karşı tarafın avukatı bu durumu istismar etti. Ben olaya çok içerledim, senedin sağlam kalan parçalarını bir karton üzerine yapıştırdım, benim vekilim avukata verdim, o da mahkemeye sundu. Hâkim senedi kabul etti. Bildiğin gibi mahkeme benim lehime sonuçlandı. Şimdi bunu icra korkusu sardı." der demez kadın kocasına;

"Peki, sen ne yaptın? İcra kaldırtabildin mi? Hayır, peki, neyi bekliyorsun?" deyince o;

"Yahu hanım, adamın nesi var da onu alayım, adam çıplağın teki. Boşuna bir de icra masrafı mı ödeyeyim?" dedi. Eşi bu sefer;

"O zaman ne diye mahkemelerde boğuştun durdun bu adamla?" dedi. Bunun üzerine;

"Ben, arkamdan, ne sizin ne de kendimin aleyhine laf söylettirmem, servetimi veririm yine söylettirmem, seni, çocuklarımı toplumda küçük düşürtmem. Bunca uğraşı, adama iftira atmış durumuna düşmemek için verdim.

Anlayacağın ben, haklılığımı ispatladım, bu da benim size mirasımdır, tamam mı!" deyince ortalık suyu çekilmiş değirmen gibi sessizliğe büründü, tıpkı karanlığa süzülen adam gibi!

Gazel

Ali İhsan Kekeç

BİR MÜRÜVVETSİZ GÜZELE GAZEL

Bir ebru bakışınla aşığın, taze canlar buluyor
Senden gelen cefayı cana minnet biliyor.

Bir sam yeli apansız kavururken gülşeni
Bir tek gülün aşkına, yine bülbül ölüyor.

Vakitsiz sevdalarla serseri gezen kim ki
Şu yaralı yolcu acep Bağdat'tan mı geliyor?

Ter-ü taze dudaklar bir güle nazire mi?
Neden gül simadan önce gözler gülüyor?

Yüzünde gülücüklerle kıvrılan gamze
Hangi kara sevdalının kalemini kırıyor?

Bir hummalı bakışın tuğrası mıdır ki,
Kaç masum aşk cürmüne mühür vuruyor?

Dün onunla geçen gece sefasından sonra
Bugün, bülbül yine bir gül hikâyesi anlatıyor.

Sakındığım duygulara dal satır olup dalıp,
Gül doğrayıp, kanından bir damla kan katıyor.

Nazenin bakışlarda çiçek mi açıyor ne?
Bir narin kelebektir gönlüm, saçlarının teline.

Oturmuşsun güzelliğinin gurur tahtına
Ebedi köle miyim sana, be hey güzel zalime!...

Bir ahu bakışla çarpılıp yanan ruhum, sana;
Çifte badem sığmaz ağız yasemin mi soluyor?

Mürüvvetsiz bir güzelin gök çekimine mi girdin?
Uyan kalbim yer yüzünde sabah oluyor.

Rahilə Dövran

AZƏRBAYCAN-TÜRKİYƏ

Tükənməyən güc, qüvvət,
İki dövlət, bir millət.
Qazancı zəfər, şöhrət,
Layiqdir hər sevgiyə
Azərbaycan-Türkiyə.

Qara dəniz, göy Xəzər,
Odu ölkələr gəzər.
Atatürk, Ulu Heydər,
Haqdan bizə hədiyyə
Azərbaycan-Türkiyə.

Sarsılmazdır dostluğu,
Ən şirin, ən xoş duyğu,
Millətin mutluluğu,
Dönüb nəğmə, türküyə
Azərbaycan-Türkiyə.

Dünya olubdur heyran,
Qovuşub Bakı-Ceyhan.
Mayak kimi Naxçıvan,
Sevinir “vüsal” deyə
Azəbaycan-Türkiyə.

Kənan Aydınoğlu

AĞLA, ŞAİRİM, AĞLA AĞLAMAQ VAXTI GƏLİB

Durna qatarı kimi dan yeri sökülən dən,
Ağla, şairim, ağla, ağlamaq vaxtın gəlib.
Cənubda TƏBRİZ adlı şəhərdə üsyan gedir,
Doğma BAKIDA çağla, çağlamaq vaxtın gəlib.

Yanağından süzülən yaşın yaşa dönəcək,
Dağ dözümlü həsrətin dağa, daşa dönəcək.
Dərdi, qəmi torpağın gözə, qaşa dönəcək,
Kədəri qəlbdə saxla, saxlamaq vaxtın gəlib.

Millətimin çatılan qaşıyla saya-saya,
Dərdi-səri gözümün yaşıyla saya-saya,
Ələnən torpağımın daşıyla saya-saya,
Qapıları gəl bağla, bağlamaq vaxtı gəlib.

Qəm adlı bir dastandan torpağa hopmaq gərək,
Fəryad, üsyana dönüb torpaqda qopmaq gərək.
Sözünü demək üçün zamanı tapmaq gərək,
Bulaqlar kimi çağla, çağlamaq vaxtı gəlib.

Emel Türkyılmaz Öykü

TURUNCU ELBİSELİ ADAM

Turuncu elbiseleri hemen göze çarpıyordu. Sağa sola yalpa yapmadan sakin adımlarla yürüyordu. Belki de bütün bakışların üzerinde olacağını bildiğindendi bu tavır.

Gazetecinin önüne gelince durdu. Satıcı hiçbir şey sormadan üç gazeteyi büküverdi elinde. Adam da konuşmadı. Cebine elini götürüp bozuk paralardan birkaçını seçti. Sonra aynı sessizlikle uzattı onları. Koltuğunun altına sıkıştırdığı gazetelerle tekrar yürümeye başladı.

Güneş yavaş yavaş yükselmeye başlamıştı. Turuncu renk biraz daha artırdı parlamasını. Bir çocuk hızla geçti yanından. Ardından birkaç çocuk daha… "Portakal amca" diye bağırdılar yanından geçerlerken. Aldırmadı. Aynı sessizlik ve diklikle yürüyordu yine.

Parka gelince yavaşladı. Doğruca ulu çam ağacının altındaki kanepeye yöneldi. Oturdu. Uzun bir süre soludu havayı. Çamın bir dalını eğip kokladı. Gazetelerden birini çekip aldı eline. Okumaya başladı. Okuması bittiğinde bulmacalarını çözerdi tek tek. Burada geçen zaman mutlu kılıyordu onu. Yüzündeki gülümseme ise turuncuydu.

Seksen yaşına gelmişti. Dostları ona, ancak altmış gösteriyorsun diye takılırlardı. Elli yaşında erkence emekli olmuştu. Her gün dört duvar arasında olmak sıkmıştı onu. Okumayı, gezmeyi seviyordu. Fakat kimseye anlatamamıştı bunları.

Şimdi rahattı. Erkenden kalkıp dolmuş kuyruğuna girmekten, ön iliklemekten, kapı çalmaktan, efendim demekten kurtulmuştu artık. Müdür olacak adamları özel seçiyorlar diye düşünürdü çoğu kez. Nerede yaramaz, boş kafalı adam varsa müdür yapıyorlardı bu memlekette. Ve sen o saman kafalı adamların kapısını vuracaksın, gir sesinin ardından iki büklüm varacaksın beyefendinin huzuruna. Sonra… Asıl sonrası var elbet. Adam seni görünce koltuğuna biraz daha kurulur. Yaptıklarını bir türlü beğendiremezsin. Bahaneler hazırdır her zaman. "Tabi efendim, düzeltirim tekrar" demeniz gerekir. Ya çıkarken geri geri giden arabalar gibi kapıya yaklaşmanız… Sonra da kapıyı yavaşça kapatmanız… Bir de kapıyı birazcık hızlı kapadınız mı yandınız o zaman. Ağzına ne gelirse savurur beyefendi. Yanıt verme durumunuz da yoktur. "Özür dilerim efendim, bir daha olmaz efendim." demeniz de gerekir o şartlarda.

Bu yüzden elli yaşında erkence emekli olmuştu. Turuncu elbiseye gelince onunda bir anısı vardı. Çok müdür görmüştü o kısa sürede. O müdürlerin birinin zamanında turuncu bir elbise giydi diye olmadık laf işitmişti. Karşılığında kendini savununca da disiplin cezası almıştı.

Neymiş efendim, devlet dairesinde dikkat çeken cırtlak renkli giysiler giyilmezmiş. İnsanın düşünce dolgunluğuna, çalışkanlığına, dürüstlüğüne bakan kim ki? Ne varsa dış görüntü. Dışı cilalı olsun da, içinin vay vaylı olması pek önemli değil ne yazık.

Ara sıra aklı takılıyordu geçmişe. Kendi kendine anlatır sorgulardı tekrar. Sonra birkaç güvercin konardı önüne. Onların gelmesi unutturdu acılı günlerini. Evden getirdiği buğdayla beslerdi hepsini. Karınları doydu mu konuşmaya başlarlardı. Bir şenlikti onun için çam altı. Hava kararmak üzereyken dönerdi evine. Zaten kendini bir bekliyeni de yoktu evinde. Eşini emekli olduktan üç yıl sonra yitirmişti. Çocuklarıysa başka şehirlere yerleşmişlerdi. Çoğu kez kendi arardı onları. Seslerini yoldaş yapardı o kısa sürelerde. Yatmadan önce de eşine seslenirdi mutlaka: “Bugün de gelemedim yanına. Mezarım boş kaldı yine.”

Güneş batmak üzereydi yavaşça kalktı kanepeden. Çamın dalını eğip bir kez daha kokladı. Parkın kapısından çıkarken dönüp baktı geriye. “Yarın, benim için olmayabilir!” diye düşündü.

Eve geldiğinde kararmıştı ortalık. Televizyonun karşısına geçip oturdu. Bir kanalda haberleri buldu. Bir süre izledikten sonra kapattı. Duvardaki eşinin resmine takıldı bakışları. Gülümsüyordu sanki. Elini uzatıp ellerini okşadı. Geçip oturdu karşısına. Geçmiş bir bir canlandı önünde. Sabahleyin kalktığında her yanı ağrıyordu. Eşinin resminin karşısında öylece uyuyakalmıştı. Elini yüzünü yıkadı. Çayını yudumladı. Turuncu renkli gömleğini giydi. Ardından aynı renk elbisesini…

Önce gazeteciye uğrayıp gazetelerini alacaktı. Sonra parka gidip ulu çamın altına oturacaktı. Yaşamı aynılaşmıştı artık. Ne gidecek bir yakını, nede konuşacak bir dostu vardı. Kafasına uymuyordu hiçbiri. Bu yalnızlığa alışmıştı artık. Ulu çama ve güvercinlere dökerdi içini çoğu kez. Ölümü turuncu renkli elbisesiyle karşılamak en büyük isteğiydi. Öyle gömülmeyi istese de, biliyordu olmayacağını. İkinci gazetesini bitirmişti ki bir baş ağrısı saplandı alnına. Kalktı, hızla yürüdü parkın kapısına doğru. Eve bir an önce ulaşıp yatmalıydı. Yoldan geçen birkaç çocuk seslendiler yine: “Portakal amca, portakal amca…” Eve geldiğinde özenle çıkardı üstünü. Güvercinlere, ulu çama hoşça kalın diyememişti bugün. Uyuya kaldı.

O günden sonra ne yollar, ne gazeteci, ne çocuklar, ne güvercinler, ne de ulu çam turuncu elbiseli adamı göremediler…

Güniz Demirci Söyleşi

FÜSUN BUDAKOĞLU İLE BİR KONUŞMA

Bugün şiirden konuşmayacağım. Öyküye olan yoğunlaşmanızı bildiğimden öyküyü sormak istiyorum size.

Evet. Öyküye olan yakınlığım daha fazla. Daha sıcak yüzlü geliyor bana.

Bir öyküyü ne kadar sürede bitirebiliyorsunuz?

Öyküsüne ve de o günkü durumuma göre değişiyor bu. Öykü vardır bir iki gün sürer. Öykü vardır alır sürükler beni. Bazen on günü bulabilir.

Anlatır mısınız, nasıl başlar bu yazma hali?

Önce bir öykünün konusunu düşünürüm. Sonra o konuyu nasıl dallandırırım diye düşünürüm. Düşünce odamda iyice hazırlarım onu. Bir gelin giydirir gibi giydiririm. Ardından düşünce koluma takar yürürüm tümcelere doğru onunla. Bilgisayar aleminde yazılma anıysa en zoruma giden bir zamandır. Öyküm sayfalarda karşıma dikildiğinde bile bitti diyemem daha. Okurum birkaç kez. İyi bulmadığım yerler tekrar değişirler. Yeni bir düzene girer böylece. Son okuyuşumda, "hah işte, şimdi güzel görünüyorsun artık" dedim mi, öyküm okuyucusunun huzuruna çıkmaya hazırdır.

Uzun süren öykülerde duygu odanızın karanlıkta kaldığı olur mu?

Öyküyü yazıncaya kadar o odadayımdır. Bir parçam günlük diğer işleri yaparken, diğer parçam öyküyle baş başa yaşamayı sürdürür.

"Usare" dergisinde sizi genelde şiirlerinizle gördük. Bu genel neden öyküden yana olmadı desem, yanıtlar mısınız?

İstiyorum ki öykülerim ilk kez yapıtlarımda okunsunlar. Bu yüzdendir dergilere pek öykü göndermiyorum.

Basıma hazır bir öykü dosyanızı bir ara bana göstermiş ve iki öykünüzü de okumuştunuz.

"Yamalı Günler" mi?

Evet. Değişik öykülerdi okuduklarınız. Hazır olmasına karşın neden baskıya vermediniz?

Basılması için çok para istediler. Bu parayı ne kadar sürede biriktiririm düşünmek bile istemiyorum.

Bir yayınevine başvursanız, belki beğenip alırlar, ne dersiniz?

Düşünmedim bile, bir adamınız yoksa o da mümkün olmaz diyorum.

Haklısınız demekten başka yolum yok sanırım.

Okuyan kaldı mı ki zaten? O eskidendi. Altmışlı, yetmişli yıllarda daha özlü bir toplum vardı bence. Okuyordu insanlar. Şimdilerde ise televizyon ve bilgisayar başından kalkmıyorlar.

Yarışmalara katıldınız mı hiç?

Hayır. Benim eserlerim okunmak ve düşünmek içindir. Yarış atı yetiştirmeyi hiç düşünmedim.

Türk öykücülerinden öne çıkardıklarınızı sayar mısınız?

Sait Faik Abasıyanık, Sabahattin Ali, Nezihe Meriç, Tomris Uyar, Şevket Yücel, Muzaffer İzgü

Yabancı öykücülerden kimleri sayardınız?

Anton Çehov, Cengiz Aytmatov, Panait Istrati, Edgar Allan Poe

Bu konuşma için değerli zamanınızın bir kısmını bana ayırdığınız için teşekkür ediyorum.

Ben teşekkür ediyorum. Bu güzel söyleşi için.

Meral Pekel

Gülçin Çınar Gökçetepe

ÖZLEDİM

Karşı kıyıları aradım bir sabah vakti
Akasyalar kokusunda rüzgarla koşarken
Takıldım martılar gibi dalgaların ardına
Daha dündü ayrı düşmemiz, özledim

Hiç yaşamamış olabilir miyiz dersin
Bizi gözleyen şu amansız dağlar
Şu ara sıra kararan bulutlar
Söylemez mi ki, el eleydiniz yıllardır

Duydum ki unutmuşsun karşı kıyıları
Duydum ki akasyalar açmamış hiç yanında
Ne gökyüzü var, ne de şu yüce dağlar
Uçan kuşlar resmimizi çekmiş olamaz mı

Filiz Başaran Kutlu

YİTİP GİDERKEN

Nerede yangın yerinin ateş çiçekleri
Hani kır çiçeklerinin renk renk yüzü
Dallardan sarkan umutlar
Dağdan düşen o koca gölge

Gariptir, uzaktan kuş sesleri duyulur
Gün şaşırır buna, yekinir birden
Yollarını yitirmiş bir kervan mıdır yoksa
Nerede ki, yılların gerisinde kalmış hepsi

Hışırdayan yapraklar, çatlayan toprak
Bir şeyler mi gizlerler benden
Saklanmışlar mı desem
Nerededir o bildiğim güzellikler

Düşündüklerim
Bir karpuz gibi dilim dilim
Bir tek soru dolaşır artık ortalıkta
Çıkmaz sokaklar gibi dudaklarda

Figen Meltem Hiçyılmaz

YILLAR VAR İŞTE

Ulağın gelmedi hiç
Şarkıların bırakmadılar beni
Dudaklarında hala o kırmızı ruj
Yazmasan da bir iki söz

Ah ne kadar uzaktasın şimdi
Ne kadar seslensem de
Ne kadar acı çeksem de
Yollar bir yılan gibi kıvrılıyor

Sevdalı bir ulak
Ne güzel olurdu şimdi
Yaklaştırır mıydı
Belki de değerdi elim eline

Yıllar var işte
Geçip gittiler bir bir
Çocuktular
Büyüdüler hepsi, biz aynı kaldık

Ayşe Dağlıoğlu Kat

ESKİ

Meğer eski' nin ayrı anlamı var
Eski sokak
Eski apartman
Eski ev
Eski oda
Eski aynalar
Eski koltuklar
Ve uzayıp gider eski
Orada bir çocuk elma şekeri yiyordur
Köşede eskici
Yolda süt satan pikaplar
Dün merhaba kızım diyen bir teyze
Bugün o soğuk mahzendedir
Aynı sokaktan geçeriz
Bir daha geçeriz
Bir daha
Ve kaybederiz
Her geçişte
Onları
Eski, oyuncağım sende kalsın
Bir gün geçersem sahi
Yeni bir eskim olsun
Sakla beni, eski sakla..

Adviye Aydın

AĞLAMAM ONDAN

şu ağlamaklı hâlimin elinden tutar da paşam
bir türlü bırakamaz koynunda saklı hüznü
âh bir sıyrılabilseydi bu hengameden
yedi ceddine yetecekti tövbesi viranenin

çok bilmişlere inat
peşinden koştukları çokça bidat
alnının tam ortasına isabet edecekti hürriyetin
yarım kalan dik duruşla
heyhât

etraf loş güzelim
sesler kıpır kıpır kısılasıcalar
bir ikindi öğünüydü yakalandı sofrasına tayfanın
sayfalarca sussalar
ayakta tutansa mimiklerim

güce gülümserim de
tek düştüm derinlere
asılı kaldı yelkenine baharım
ağlamam ondan

Meral Pekel

RESME ÜÇ BOYUT KAZANDIRMAK

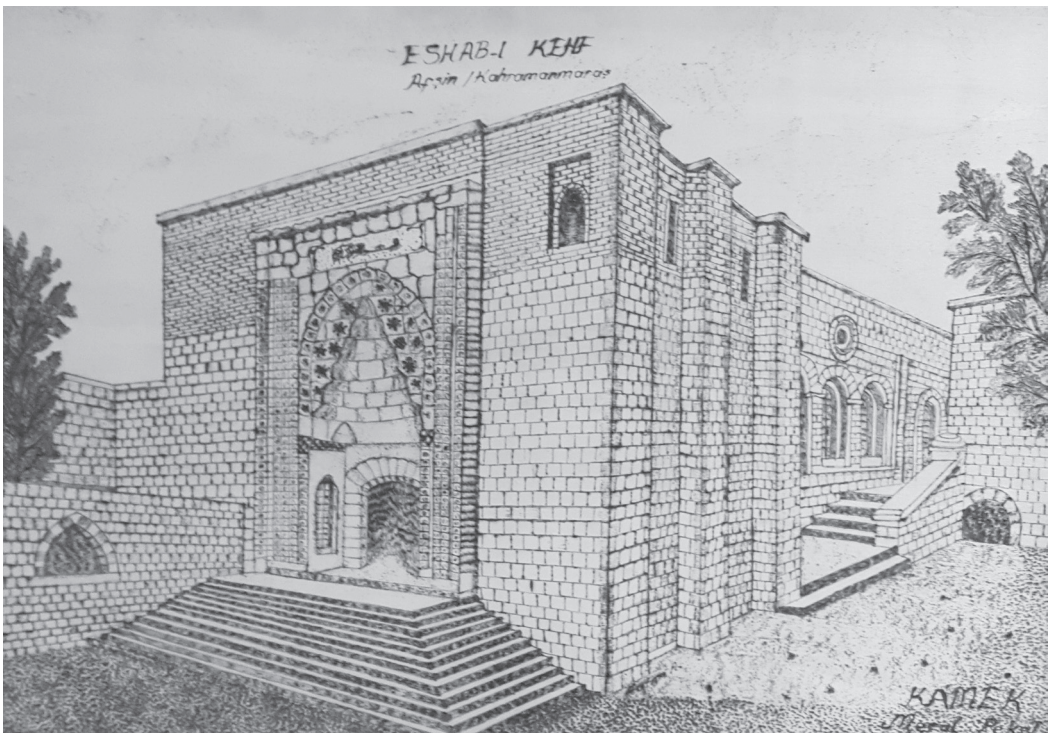

Bir görüntüyü ya da içimizdeki bir oluşumu tuale aktarırken tüm becerilerimizi kullanırız. Bir başkasından farklı olabilmektir tüm çaba. Çünkü görücünün ilgisini çekmeli, ona sevdirebilmelidir kendini resim. Bir Van Gogh, bir Picasso kendi tarzları ve üst düzey yetenekleriyle tanınmışlardır. Aslında resim tuale düştüğünde resim değil, tual sevinç duymalı; bir güzelliğe kavuştuğu için.

Resme üç boyut kazandırmaksa ona çok yönlü bir derinlik katar. Yansıyan görüntü gerçeğine yakındır. Bu, görücüde daha anlamlı, daha büyük etki bırakır. Bir çiçeği uzanıp okşamak istersiniz sanki. Ya da bir evin kapısını açıp içeriye bakmak…

Öğrencilerime bu konuyu açtığımda büyük bir ilgi gösterdiler. Detaylardan sonra uygulamaya geçtik hemen. Belki biraz uzunca sürdü uğraşlar. Fakat çalışmalar bittiğinde hepsinin yüzünde bir sevinç gördüm. Başarmıştık. Açtığımız sergide de büyük bir beğeni kazandık. Hedefimiz yeni çizgilere ulaşmaktır elbet. Yeni çalışmalara, birlikte…

Güldane Akarsu

YENİDEN

Kurumuş diyorsun
Kuşlar konmaz mı ki üstüne
Tünemez mi ki geceye sarılarak
Sabaha dek öylece sessiz

Bakma öyle durduğuna
Açar belki yapraklarını
Işıl ışıl bakarsa sürgünlerinden
Yine utandırır, düşündürür yeniden

Seslen bir, dokun yüzüne hele
Sanma ki duymaz
Birkaç nefesi kalmıştır belki de
Soluduğu odur çoktandır

Hasan Hüseyin Esentepe

BİR AN ÖNCE

Açıl artık düşünce denizime
Çek küreklerini aydınlığın
Çek ki
Özgürlük koksun toprakların

Bir zamanlar
Ne keklikler öterdi buralarda
Güneşin ellerine yapışarak
Çıkarlardı yamaçları

Açıl artık, git buralardan
Vazgeçemediğin ne kaldı ki
Ne kaldı ki
Çölleşirken güzellikler

Yapacaksan
Bir an önce yapmalısın
Tez ulaşmalısın kuş seslerine
Tınlamalarla yaklaşan o yeni güne

Gül Evirgen Kılıç Öykü

DOĞUM

Kız kardeşi, kaynanası ve oğluyla kapıda bekliyorlardı. İçeriden ara sıra bağırıklar geliyordu. Bu durum ortamı daha da geriyor, sinirleri doludizgin koşan bir atın kuyruğuna bağlıyordu.

Ocak ayının soğuk günlerinden biriydi. Dışarıda kar durmaksızın yağıyor ve her yere beyaz gelinliğini giydiriyordu.

Adam: "Üşüyor musun?" dedi.

Kaynana: "Yakacak odun mu var?"

Adam: "Gelirken getireydin."

Kaynana: "Kızıma hep rezil bir hayat sundun. Keşke..."

Adam: "Söyle, söyle"

Kadın başını öte yana çevirdi. Sustu. Oğlan babasına bir öfkeyle baktı. Bu arada bir bağırık daha yükseldi odadan.

Adam: "Ne yapıyorlar bunlar? Doğum değil, sanki ameliyat yapıyor kadın."

Oğlan: "Baba annem acı çekiyor."

Kaynana: "Bir çocuk daha dedin... Ne yapsın daha kızım? Senin için çekiyor bu acıyı."

Kız kardeş uzun bir suskunluktan sonra çekinerek girdi konuya:

"Ağabey, kadıncağızı şehre götürecektin. Fadime Hatun ebe bile değil."

Baba: "Kaç çocuk doğutturdu o, aksilik benim avratta."

Sustular tekrar. Uzun bir bekleyişin ardından kapı açıldı. Fadime Hatun'un eli kanlar içindeydi. Heyecanlıydı. Korku doluydu gözleri. Dördü bir koştular yanına. Boynu önüne bükülmüştü. Zar zor söyleyebildi:

"Hatça'yı kaybettik."

Ne söyleyeceklerini bilemediler bir süre. Adam hariç hepsi içeriye koştular. Anası bir ağıtla kapandı kızının üzerine:

"Kızım, yavruuum. Ölmedin değil mi? Bayılmışındır. Kalk kızım, kalk da evimize gidelim."

Oğlan anasının saçlarını okşayarak ağlıyordu. Ağıtlara komşular ve yakınları da koştular. Ağıtlar bir anda çoğaldı. Kaynana hem ağlıyor hem de damadına beddualar yağdırıyordu.

Hatça'nın yüzü bembeyazdı. Gözleri tavana takılıp kalmıştı. Her taraf kan içindeydi. Anasını kızından bir türlü ayıramadılar.

"Beni de kızımla beraber gömün. Beni de..."

Sabah gün ışırken hazırlandılar. Öğle namazından sonra kaldıracaklardı cenazeyi. Hatça yıkandı. Yırtık bir kefene sarıldı. Namazın ardından omuzlara alındı. Köy mezarlığına yürüdüler hızlı adımlarla. "Allah rahmet eylesin, mekan-ı cennet eylesin" dualarıyla gömdüler onu.

Mezarlıktan eve dönüş sessizlik içindeydi. Adam mor boyalı bir evin önünde durdu. Fadime Hatun penceresindeydi. Adam daha bir sokuldu duvara. Kimse duymasın diye yavaşlattı sesini.

"Oğlan mıydı ha, oğlan mıydı?"

Fadime Hatun o acımasız cahil suratıyla eğildi iyice:

"Oğlandı be Sülo, oğlandı."

Füsun Budakoğlu

BELLİ MİDİR

Yüksekteydi dallar
Yapraklar
Yeşil üstlü bir gelin gibi
Duruyorlardı yine de, direniyorlardı soğuğa

Sonunda
Rüzgarlar geldi sonbahar kokulu
Düştüler bir bir
Buna sevinense toprak oldu

Kim ne söyleyebilir
Belli midir hiç
Şöyleyken böyle olur
Ölüm bütün canlılara

Yüksekteydiler
Gökyüzüyle konuştular çoğu kez
Kibirliydiler, hem de çok
Şimdi yürüdüler üzerlerinden, karardı yüzler
Kibir, kendini bilmezlik
Yakışır mı ki insana
Uyarsan bir soytarısın
Göçerken anlarsın bunu ancak
Yüksekteydiler
Sarılmışlardı sıkıca dallara
Belki de habersiz geldi ayrılık
Aniden düştüler toprağa

Her an ölecek gibi düşünmeli elbet
Ne baharlar görecekler daha
Ne kışlar, ne sevinçler, ne hüzünler
Belli midir, kim bilir, kim bilir?

Işılay Yeşilsu

ayrı

kara peçeli bulutlar
kol kola vermişler
kargalar çığlık büyütürken
güzel gün geride kaldı
geçip gittim

bir limanda bekliyor
dönüşsüz bir gün koltuğunda
birazdan
zaman değiştirecek her şeyi
boynuna sessizlik çökecek yine
çocuklar gülecek yalnızca

sen ve ötekiler
hepimiz diyemiyorum elbet
elbet açacak saksılar, bahçeler
düşüncelerimiz ayrı ayrı dallarda
yine de aynı kökten besleniyorlar
besleniyoruz elbet ki

Hüseyin Gök

DÜŞTÜ DÜŞECEK KALBİMİZ

dağ
bizi sever
biz de dağı
b/akışımız
'sükut sûreti'nde
tutuşur gönlümüz
hüzzam makâmı'nda
aşktan özge
ne var ki
soyunuruz gayrisini
bir bir

kesiliriz
pür dikkat
rikkâtle
'sarkacın kalbi'nde
bir o yana
bu yana bir
salınıp dururuz
ha düştü
düşecek
kalbimiz,
dem'indeyiz artık
soylu eylem'in..

Harika Ufuk Öykü

MADEN

Soma'da maden işçisiydi Mehmet...

Mehmet, her zamanki gibi sabah ezanıyla uyandı. Çocuklar uyanıp rahatsız olmasınlar diye parmak uçlarına basarak banyoya gitti. Abdestini aldı. Yüzünü yıkarken aynadaki görüntüsü ona çok bitkin göründü. Kolay değil, on yıldır Soma'daki maden ocağında kazma kürek çalışmak… Daha da çalışmak zorundaydı. Askerden geldikten sonra bir süre iş aramış ama bulamamıştı. Mecburen bu işe başlamıştı. Eve helal ekmek götürmek uğruna varsın eli yüzü kara olsundu. Düşünceleri kara değildi, kalbi tertemizdi ya yetmez miydi? İşi zordu ve oldukça riskliydi. "Kolay iş var mı sanki?" diye mırıldandı. Yaşam mücadelesi onu erkenden yıpratmıştı. Henüz 33 yaşındaydı. Saçlarına birkaç tel kır da düşmüştü. Umursamadı, zaten hayatı boyunca kendini umursamamıştı ama kendini umursayan da olmamıştı eşi Ayşe'nin dışında…

Eli yüzü kara maden işçisiydi. Otobüse binse cici hanımlar, cici beyler kendisinden uzak durmaya çalışırlardı. En başta bu durum onu çok üzüyordu ama zamanla aldırmamayı öğrendi. Üç çocuk babasıydı. Büyük oğlu Hasan Ali ilkokul 3. Sınıftaydı. Ortanca çocuğu Hüseyin bu yıl ilkokula başlamıştı, kızı ise henüz dört yaşındaydı. Komşu çocuğunun "Barbie" bebeğinden istemişti kızı Meryem Sevim ama Mehmet'in kazancı sadece boğazlarına yetiyordu. Kurban bayramından kurban bayramına et yiyebiliyorlardı. Bayramda hayırsever komşularının getirdikleri et miktarına göre sevinçleri artıyordu. Gelen kurban payı fazla ise kavurma yaparak küçük bir kaba koyup saklıyorlardı. Ayşe'nin tabiriyle utanılacak bir misafir geldiğinde yüzlerini ağartmak için bu sakladıkları kavurmadan pişirdikleri sulu patates yemeğine iki kaşık koyuyorlardı. Yemeğin yanında da mis gibi bulgur pilavı ve Ayşe'nin meşhur lahana turşusu konuklar için ziyafet sofrası oluşturuyordu adeta… Köyden gelen un, bulgur, tarhana aile bütçesine önemli bir katkıydı. Eli lezzetli derlerdi ona komşuları… Hakikaten de pişirdiği her aşa lezzet katardı Ayşe Hanım…

Ayna karşısında suretini seyrederken babasına ne kadar da benzediğini düşündü Mehmet... "Kaderimiz benzemesin." sözleri dudaklarından istemsizce döküldü. Mehmet'in babası Hasan da maden işçisiydi. Evden ayrılırken helallik isterdi ailesinden ve her seferinde Mehmet'in annesinin gözleri dolardı. Meryem Hatun, başına bağladığı boncuk işlemeli yazmasının ucuyla gözlerini silerdi ve ağladığını kocasına belli etmemeye çalışırdı.

Meryem Hatun; eşinin olmadığı gecelerde dört çocuğunu etrafına toplardı. Genelde bul-

gur pilavı veya tarhana çorbasından oluşan yemeklerini yedirirdi. Çocuklarını uyutmadan önce onlara güzel masallar anlatırdı. Bildiği masalların hepsini anlatıp bitirdiği için bazen yeni masallar uydururdu. Yahut her masaldan birer bölüm anlatarak bir nevi masal potpurisi yapardı. Gözü yükseklerde değildi. "Karnım tok, sırtım pek olsun da bana yeter. Ağa da benim paşa da..." derdi komşularına...

Kocasından kendisi için bir şey istemezdi. Komşuların gelin olacak kızlarının çeyizlerine yardım ederek alın teriyle kazandığı paradan mevsimine göre birkaç metre ya pazen ya da basma alırdı. Komşusu Hafize Teyze'nin yardımıyla el elden dikerlerdi. Kışın da hem eşine, hem çocuklarına hem de kendine yün yelekler, kazaklar, süveterler örerdi. Eli çok çabuktu. Bir hafta bilemedin on günde koskoca ceketi örerek eşine gurur ve mutlulukla giydirirdi. Çocuklarına ördüklerini ise üç günde bitirirdi. Genelde akşam, yavrularını uyuttuktan sonra radyoyu açar, kısık sesle dinlediği müzik eşliğinde aklından geçen bin bir güzellik ile her ilmeğe sevgisini de katarak örgüsünü örerdi.

"Maden işi zor iş!" derdi ama kocasına pek belli etmemeye çalışırdı endişesini... Hafize Teyze'ye şöyle derdi: "Hasan'ın aklı evde kalmasın, adamcağız rahat rahat çalışsın. Zaten onun sıkıntısı kendine yetiyor da artıyor bile... Bir de ben adamın kafasını şişirmeyeyim."

Her şeye rağmen umutları yemyeşil sürgünler veriyordu. Dört erkek evlat yetiştiriyordu. Mutluydu, gururluydu. Oğullarını okutacaktı, en büyük okulları bitireceklerdi. Onlar madenin sancısını çekmemeliydiler. Bunun için gerekirse sabahlara kadar örgü örecekti, nakış işleyecekti ama yavrularını mutlaka okutacaktı. Işıl ışıl kara gözlerinden bunu başaracağının inancını ve gururunu okumak mümkündü elbette... Yılmaz Güney, "Yetinen insan ölmüş demektir." demişti ama Meryem Hatun az ile yetinmeyi bilenlerdendi.

Meryem Hatun, o gece çok kötü rüyalar görmüştü. Rüyasında zelzele oluyordu. Taş üstünde taş kalmıyordu. Gökten ateş yağıyordu. Kendi her nasılsa çocuklarıyla bir mağaraya sığınmıştı. Korkuyordu, ancak korktuğunu çocuklarına belli etmemeye çalışıyordu. Her akşam masal anlatırken olduğu gibi dört çocuğunu etrafına toplamıştı. Çaresizdi. Hasan da yanlarında değildi. Üstelik koskoca bir taş, sığındıkları mağaranın ağzını kapatmıştı. Her taraf toz duman içindeydi. "Hasan!" diye bağırıyor, kocasından medet umuyordu. Kendi çığlığına kendi uyandı. Kocasına madene gitme dediyse de dinletememişti. Kocası göçük altındaydı. Dört çocuğu yetim kendisi de dul kalmıştı. Çocuklarını okuttu elinden geldiğince ama üniversite sınavını kazanmak kolay değildi. En büyük oğlu Mehmet, liseden sonrasını okuyamamıştı. İş de bulamayınca mecburen baba mesleğiyle buluşmuştu.

Mehmet, lavaboda ayna karşısında daldığı bu düşüncelerden Ayşe'nin çığlığıyla ayrıldı. Yatak odasına geldiğinde Ayşe "Mehmet, yetiş! Bizi kurtar!" diye bağırıyordu. Ter içindeydi. Kocası ona "Rüyanda ne gördün ki böyle avaz adımı bağırdın?" diye sordu. Ayşe Hanım hala gördüğü kâbusun etkisindeydi. O da vaktiyle kaynanasının gördüğü rüyaya benzer kötü bir düş görmüştü. Bu yüzden kocasının moralini bozmamak için anlatmak istemedi. Rüyasında kapkaranlık bir dehlizdeydiler, kocası birden el sallayarak gözden kayboluyordu. Ayşe ne yana koşsa kocasını göremiyordu. Çocukları dehlizin ağzında duruyorlardı. Kocasını bulamayınca çocuklarına koşup sarılıyor, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Kocasına sarıldı. "Bugün madene gitme ne olur!" dedi. Mehmet de "Hele bir sakinleş Ayşe'm, gül kokulu kadınım!" dedi.

Ayşe yataktan kalktı, lavaboya gitti, elini yüzünü yıkarken gözü aynaya ilişti. Kendi görüntüsünden kendi irkildi. Resmen kan ter içindeydi. Gözbebekleri büyümüştü. Yüzünde bir seğirme hâsıl olmuştu. Rahmetli babaannesi Nefise Hatun: "Kötü rüya gördüğünüz zaman çeşmeyi açın, suya anlatın. Kötülük, uğursuzluk suyla akar gider." derdi. Ayşe de öyle yaptı. Rüyasını çeşmeyi açarak anlattı. Mehmet "Hayırdır Ayşe Sultan? Çeşmeyle mi konuşuyorsun?" diye karısına takıldı. Ayşe Hanım Mehmet'e çıkıştı: "Sen ne zamandan beri buradasın?" Meh-

met şakacı bir tonla şöyle dedi: “Sen çeşme ile sohbete başladığından beri…”

Ayşe, biraz sakinleşince mutfağa geçti. Çayı demledi, sofrayı kurdu. Kahvaltı sofrası deyince mükellef bir sofra değildi elbette… Bir paket margarin, zeytin ve de pekmez… Sofralarında zenginlik olmasa da gönülleri zengindi. Ayşe komşusundan duymuştu. Hatice Hanım dindar bir kadındı. Zenginlerin sofrasında yüz çeşit yiyecek olsa da yediklerinin tadını alıp almadıkları şüpheliydi. Lezzet, Allah’tan bir armağandı. Çok şükür zeytin-ekmek bile olsa yediklerinin tadı hoşlarına gidiyordu çünkü fakir ama huzurluydular. “Allah, ağzımızın tadını bozmasın.” dedi Mehmet…

Çocuklar da uyanınca birer birer sofradaki yerlerini aldılar. Keyifli bir sabah kahvaltısı oldu. Büyük oğlanın öğretmeni sınıf kitaplığı için hikâye kitabı istemişti. Ortancanın da resim defteri ile pastel boyası bitmişti. Küçük kızın ise derdi apayrıydı: Lolipop şeker… Mehmet, cebindeki son parayı Ayşe’ye verdi. “Çocuklarımızın ihtiyaçlarını karşıla… Para artarsa sütlaç yap, canım çekti.” dedi. Ayşe’nin “Gitme!” demesi işe yaramadı, Mehmet çocuklarını gösterdi ve de boş cebini… Sustular. Sözün bittiği yerdi. Çaresiz madene inecekti.

Evden el sallayarak ayrıldı, güldü bembeyaz dişlerini göstererek… Ayşe kocasının arkasından gururla baktı. Uzun boylu, zayıf, kumral, ela gözlü yârinin gidişini izledi. Sonra oğullarını okula gönderdi. Meryem Sevim’e çizgi film açtı. Takvimin yaprağını kopardı. 13 Mayıs 2014… Mutfağa geçti. Sofrayı topladı. Bulaşıkları yıkadı. İçindeki sıkıntı geçmemişti. Derken bir patlama ile karışık çığlıklar duydu. Evden fırladı. “Madende patlama oldu. Maden çöktü!” çığlıklarıyla bahçedeki çitlerin dibine yığıldı.

Ayıldığında komşular başındaydılar. Ayşe’yi zapt etmek kolay olmadı. Halime Ana, Ayşe’nin kollarını, bileklerini limon kolonyasıyla ovdu. Zaten komşuların çoğunun evlerine de ateş düşmüştü. Kiminin kocası, kiminin kardeşi, kiminin de oğlu madendeydi. Ayşe, bir anda ok gibi yattığı yerden fırladı. Çıplak ayak madene koştu. Yemenisi de başından düşmüştü. Hiçbir şeyi düşünecek halde değildi. “Mehmet!” diye bağırıyordu. Ocağa kimseyi yaklaştırmıyorlardı. Fırsat bulsa içeri girecekti ama olmadı. Oracığa çöktü. Başını ellerinin arasına aldı, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

13 Haziran 2014 Cuma günü çocuklar karnelerini aldılar. İkisinin de karnelerindeki notlar baştan sona pekiyi idi. Ayşe, küçük kızını komşuya emanet etti. Hasan Ali ile Hüseyin de annelerinin ellerinden tuttular. Babalarının mezarına gittiler. Karnelerini mezarın üstüne bıraktılar. Ayşe de bahçedeki çiçeklerden bir demet hazırlamıştı. Gözyaşları içinde çiçekleri çocuklarının karnelerinin yanına koydu. “Söz veriyorum Mehmet… Çocuklarımızın okuması için elimden gelen her fedakârlığı yapacağım. Onlar senin yaşadıklarını yaşamayacaklar. Bu yazgı babadan oğula geçmeyecek. Rabbimin izniyle okumaları için ne gerekiyorsa yapacağım. Ruhun şad, mekânın cennet olsun.” dedi.

Ayşe de Soma’daki 301 acılı aile içinde idi. Bir süre sonra “Kömür bitti, ömür bitti.” söylemleri de azaldı, sonunda bitti. Aileler, acıları yetim çocukları ve yoksulluklarıyla baş başa kaldılar.

Derya Bayton

ZEHİR

Zehirli bir ağıt gözlerden sızan,
Yürek toprağında can gülü kurutan.
Bir ağılı dudak içinde mermiden dil!
Göğüste iki el kurşun söz yarası,
Kan revan içinde bıraktığı aciz beden.
Bir dilenci, perişan sokak köşesinde,
Kuytu yerleri yamalı, geriye kalanı sızılar içinde.
Kahır kâğıttan gemi kaygısız gönlünün denizinde,
Kabarıp kıyıya vursa,
Çelikten yontulmuş kayalarına çarpar.
Zalimin elinde aşk zulüm, gönle mengene
Kaç hayali yürek çölünde mecnun ruhu sürgün, susuz kılan
Şiiri tavında dövdüren toy gibi kesik bilek, kesik cümleler
Bu gece kan kokusu esintileri, yaprak kıpırdatmaz kara defterinde.
Türlü ifrit fikirler usumun kıvrımında kelimeleri sıkar
Sonra bir sineğin kanadında yuvarlanıyor âlem,
Islak çam ağaçları kokusuyla buğulanıyor hayaller,
İğde taneleri gibi diziliyor sevgilinin ellerinde düşler,
Bir düş perisi hikâyesi dilin ucunda.
Bir varmış sonra yokmuş, biz yokmuşuz gibilerinden.
Bugün yağmur sularıyla yıkıyorum karanlık köşelerimi,
Uzağı alıp götüren sis bulutları ağıt yüklü.
Bir duaya emanet ettiğim umut yükseliyor gökyüzüne,
Kabulü bekler can gülü koklayarak kavuşma ertesine.
Sonra, bir abdal tokmağıyla dünyayı dövüyor,
Bir çocuk uçurtmasıyla selamlıyor güneşi
Merhaba, ayaklar altında ezilen yaprak türküsü!
Kundağa belenmiş bir şiir doğuyor sonbahara,
Göz nuru öylesine umut yüklü ki, öylesine yetmiyor.

Anısal Anlatı

Lütfi Bilir

KAHVECİ MEMİK

Üzeri toprak dam olan bir evdi. Alt katı ahır gibiydi ama hayvanları yoktu. Oraya kışlık odun ve evin gerekmez, Maraş tabiriyle gar-garsamba türü eşyaları konurdu. Yukarıya çıkan merdivenin iki taşıyıcı ayağı da ardıç ağacındandı. Evden taraftaki taşıyıcı ayak, evin ön kerpiç duvarına yaslanmıştı. Böylelikle merdivenin o tarafının korkuluğundan tasarruf edilmişti. Sadece dış tarafında korkuluk vardı ama adı korkuluktu. Korkuluk tahtalarının arasından bırak çocuk, büyük adam dahi geçebilirdi. Merdivenin basamakları tahtadandı. Yirmi basamak tahtanın biri bile muntazam değildi. Her basamağa bastığınızda gacıır, gucuuur diye ses çıkarması Allah'ın emriydi sanki. Sadece küçük ve çelimsiz çocuklar çıkarken ses çıkarmazdı. Evin dış kapısı, aralarına insan parmağının rahatlıkla girebileceği açıklıkta tahtalalardan yapılmıştı.

Anne ve üç oğul birlikte yaşarlardı bu evde. Emine Teyze, Memik Abi, Ali Abi ve Cemil Abi. Evin merdiveni ile dış kapısı arası yaklaşık on metre genişliğinde bahçe idi. Bahçede küçük bir dut ile büyük bir kayısı ağacı vardı. Kayısılar olgunlaştığında Emine Teyze bizleri çağırır, mahallenin çocukları olarak hep birlikte kayısıları toplardık, daha sonra da, evlerimize götürmek üzere hepimize birer tabak kayısı verirdi.

Bahçenin batı köşesinde iki odalı, kerpiç duvarlı ve toprak damlı bir küçük ev daha vardı. Bu küçük evin sokağa bakan, ancak bir insanın dirseklerini yaslayıp dışarıya bakabileceği kadar küçücük bir penceresi vardı. Bu evin gökyüzü ile tek bağlantısı bu küçücük pencereydi. Burada Emine Teyze'nin büyük oğlu Ali Abi otururdu. Ali Abi evliydi. Karısının adı Şerife idi. Şerife Abla sürekli bu küçük pencerede olurdu. Arada bir sokaktan yabancı erkeklerin geçtiğini görünce içeri çekilir, sonra tekrar pencereye gelirdi. Şerife Abla'nın çocuğu yoktu. Çocukları olmuyormuş. Bu yüzden olsa gerek, Şerife Abla mahalledeki tüm çocukları çok severdi.

Ali Abi'nin ne iş yaptığını hatırlamıyorum ama, haftanın en az dört-beş günü eve sarhoş geldiğini bir mahalle bilirdi. Hem öyle böyle değil, bir duvardan diğerine yalpalayarak ve nara atarak. Onun böyle sarhoş geldiğini gören Şerife Abla hemen dış kapıya çıkar, onun koluna girer, içeri alır ve içeri almasıyla birlikte Ali Abi'nin sesi kesilirdi. Şerife Abla ne yapardı da ses aniden kesilirdi halâ merak ederim.

Mahallenin çocuklarından biri, birgün Şerife Abla'ya; "Şerife Abla valla sen bu Ali Abi'ye iyi katlanıyorsun.'' demiş de, Şerife Abla; ''Yok öyle söyleme oğlum, Allah onu benim başımdan eksiltmesin, onun yokluğunu vermesin.'' demişti. Bu sözü duyduktan sonra Şerife Abla bizim gözümüzde adeta bir Azize oluvermişti. Mahalleli de, Ali Abi'nin içip-içip, sarhoş gelmesini de çocuklarının olmamasına yorumlarlar, bu yüzden hoş görürlerdi.

Bu aileye mahallede ''Antepliler'' derlerdi. Antep'ten gelmişler ama çok eskiden. Emine Teyze'nin adı Emineler karışmasın diye Antepli Emine idi. Ali'ninki Antepli Ali, Antepli Cemil.

Hatta Memik Abi'ye bile mahallede başka Memik olmamasına rağmen Antepli Memik denirdi. Bütün mahalle bu aileyi çok severdi.

Emine Teyze, mahallenin en yaşlı üç büyüğünden biri idi. Evinden dışarı pek çıkmaz, kesinlikle kimsenin dedikodusunu yapmazdı. Emine Teyze'yi ya bizleri kayısı toplamaya çağırdığında, ya kandil gecelerinde evlerine Kandil Simidi götürdüğümüzde, çok nadiren de komşuların aşırı ısrarlarına dayanamayıp kapı önü sohbetlerine katıldığında görürdük.

Cemil Abi terziliğe giderdi. Çok sessiz ve beyefendi birisiydi. Daha sonra şehrimizin ileri gelen terzilerinden biri olduğunu çok iyi hatırlıyorum.

Memik Abi'nin asıl adı Mehmet'miş ama ben daha bir Allah'ın kulunun ona Mehmet dediğini duymadım. Memik Abi'nin bir kolu çolak, bir ayağı topal idi. Boyu; 1.60 gibi kilosu 45'i geçmezdi. Kollarının, boynunun, alnının damarları dışarı fırlamıştı ve yemyeşil gözükürdü.

Memik Abi, kışın menengiç kahvesi satardı. Sabahleyin kahveyi evde pişirir, sırtına yüklenir bir eliyle su ibriğini tutar diğer eliyle çay bardağını bardak altlığına şık-şık vurarak "Menengiç kahvesiii, menegiç kahvesiii'' diyerek çarşıda sokak sokak dolaşırdı. Kahveyi erken bitirirse öğleden sonra eve gelir tekrar pişirir yine çarşının yolunu tutardı. Kahveci Memik dediğinizde şehirdeki tüm esnaflar O'nu tanırdı.

Yazın ise ''tuzluca'' satardı. Dört tekerlekli, tekerlekleri çok ince ve sert plastik ile çevrelenmiş, bugünkü çocuk arabalarına benzer, ama onun çok çok basiti bir arabanın içerisine bir satır (bazı yerde çitil diyorlar) haşlanmış nohut, gazete kağıdından kıvrılmış külahlar, tahmini yarım litrelik tenekeden bir tuzluk ve yanında daha küçük kimyon serpeceği. Tuzluca, büyüklerden çok çocukların hoşuna giden bir yiyecekti. Onun için de bu sefer mahalle aralarında ''Tuzlucaaa, tuzlucaaa'' diye bağırarak gezerdi. Ama daha evden çıkarken karşılaştığı tüm komşu çocuklarına bedava verirdi. Çay bardağını satırdaki nohuta daldırır, bir bardak nohutu külaha döker, peşinden biraz tuz, biraz kimyon serptikten sonra külahı aşağı yukarı sarsmak suretiyle karıştırırdı. O'nun tuzlucasının tadını başka hiçbir tuzlucacıda bulamazdık.

Tuzlucasını erken bitirip eve döndüğü uzun yaz günlerinde onunla sohbet ederdik. Daha önce ondan dinlediğimiz ve anlatmaktan hoşlandığı olayları tekrar tekrar sorardık. Mesela mahalle arasında küfrederek dolaşan üç sarhoşu nasıl döverek hastanelik ettiğini, Osmaniye Emniyet Müdürüne nasıl sille attığını onlarca defa anlattırmışızdır. Neden Maraş değil de Osmaniye, neden polis, komser değil de emniyet müdür diye hiç sormazdık. Ve, her anlatışındaki ufak-tefek farklılıkları hiç yüzüne çarpmazdık. Yalan olduğunu bildiğimiz halde onu mutlu etmek için ilk defa dinliyormuş gibi pür dikkat dinlerdik.

Mahalledeki her düğüne Memik Abim mutlaka katılırdı. İyi bilirdik ki bu aile, gün kazanıp gün yiyordu. Ama o düğün günlerinde komşu hatırını, evinin iaşesine tercih ederdi. Düğünlerde mutlaka ortaya çıkıp oynardı. Düğün sahibinin bir yakınından hemen bir çay bardağı ve bardak altlığı ister, kahve satarken yaptığı gibi çolak olan eliyle bardağı şıkırdatır diğer elini beline koyar, bir yandan da türküsünü söylerdi. ''Atalım mı kahpe kızı atalım mı vay vaay/rakıyı da şaraba katalım mı vay vaay/senin için onbeş sene yatalım mı vay vaaay?'' diyerek kendi ekseni etrafında dönerdi Memik Abim.

Aradan yıllar geçti biz büyüdük, üniversiteye başladık. 1975-79 yılları. Öğrenci olaylarının çok yoğun olduğu yıllar. Bir bakarsın okulun bahçesine atılan bir bomba, camı-çerçeveyi yere indirmiş. Okul süresiz tatil edilmiş. İstanbul'da kalmak daha masraflı olur düşüncesiyle hemen ertesi gün otobüsle memlekete dönerdik. Her gelişimde Memik Abi ile mutlaka karşılaşırdım. Memik Abi hemen beni yanına çağırırdı. Kalabalık içinde önce bana; ''Hoş gelmişsin Lütfi Efendi'' der. ''Hoş bulduk Memik Abi'' ''Eee söyle bahım,şimdi sen ohiince ne olucun?'' ''Allah kısmet ederse mühendis olucum Memik Abi.'' Memik Abi bir sinirle sağlam olan elini havaya kaldırırdı; ''Biz mühendisi nedek Lütfi Efendi, oliisen bir emniyet müdürü ya da bir vali ol da canımıza sine bir adam dövek.'' Ben ne söyleyeyim Memik Abime, ''İnşallah abi inşallah'' deyip geçiştirirdim. Memik Abim ne kadar ezilmiş, ne kadar horlanmış ki kendine bir dokunulmazlık zırhı arıyordu. Hani derler ya; ''Kimsesizin başına vurmuşlar, of arkam of'' demiş. İşte o misal.

Memik Abim bizim mühendis olduğumuzu bile göremeden gitti. Toprağın bol olsun sevgili Abim. Sen bizim candan, sempatik ve vefalı Memik Abimizdin. Biz senin, ne düğünlerdeki o eksantrik oyun stilini, ne mahallemize rahatsızlık veren sarhoşları benzetmeni ne de emniyet müdürüne attığın o kallavi tokadı hiç unutmadık. Ama sen, okuyup da emniyet müdürü ya da vali olamadığımız için bizi affet sevgili Memik Abi.

Yalçın Yücel

KIRMIZI GÜL VE ANNEM

Anneler gününde
Bir tek gül alabildim sana
Kırmızı gülü seversin bilirim
Yeni ayırdık dalından dediler
Birdenbire hüzünlendim be anne

Gül deyince
Gül desenli fistanın geldi bir anda usuma
Bayramlarda giyerdin bir tek onu
Başka yoktu ki seçesin
Yine de, yine de nasıl gülümserdi yüreğin

Bu kez
Sana bir elbise almayı çok istemiştim be anne
Yoksulluktur cebim boynunu büktü yine
Belki bir gün
Belki, bir gülü bile getiremem diye
Yüreğimi çapalayıp duruyorum
Bol bol sevgi katıyorum toprağına

Öyle bakma yüzüme
Çok çabaladım biliyorsun
Kim istemez ki, boynu dik dursun şu cebin
Kim istemez ki, gönlünce olsun her şey
Ve tüm evren tanıktır ki
Şu yaşamda en zengin kişidir anne

Cenap Şahabettin

YEKAZAT-Î LEYLİYYE

Gel bu akşam da serbeser, güzelim,
İhtizazat-i leyli dinliyelim:

Tâ uzaklarda işte bir piyano,
Taze parmakların temasiyle
Ağlıyor bir hazan havasiyle...

Dinle, ey yârim, işte ağlıyan o
Gecenin ka'r-i pür sükûnunda,
Zulmet-i ebkemin derununda,

Gâh onun ihtizaz-i pestiyle
Mütevahhiç, hazin, rakîk ü nizar
Dağılır cevre bir sürûd-i hezar

Gah onun irtiaş-i mestiyle
Dolaşır kâinat-i nâimeyi
Bir umumî şehîk-i tenhâî,

Onu kim dest-i ra'şedariyle
Çalıyor, perde perde inletiyor?
Onu kim böyle gamla söyletiyor?

Tellerin lâhn-i inkisâriyle
Hangi metruke böyle eğleniyor?
Hangi mâtem bu sesle söyleniyor?

Gâh olur ince, nazenin bir ses,
Leyi içinde sürüklenir, inler;
Onu zulmet sükût ile dinler.

Gâh olur bir figan-i tîz-heves;
Bütün âsâb-i kâinatı gerer,
Kalb-i hâbîde-i cihan titrer.

Sonra bir şehka-i bükâ olarak
Düşer âğuş-i leyl-i târike,
Çalışır ruh-i samtı tahrike...

Sonra tedricen alçalıp solarak
O kadar pest olur ki öksürerek
Zannedersin tebah olup gidecek...

Sonra baygın, kesik sükût eyler;
Musikî-i sükûtu okşıyacak
Bir enîn-i hafi kalır ancak...

Kim bilir, kim bilir neler söyler;
Bu süreksiz hevesli zemzemeler,
Bu susup durma sonra söylemeler,

Bu nevazişli, nazlı, hoş nagamât,
Bu rekâket, bu lüknet-i elhan,
Bu tereddütlü musikî-i figan,

Bu yarım cümleler, yarım kelimât,
Belki leyl-i hamûşa yalvarıyor;
Belki bir tûf-i tesliyet arıyor.

Gâh mestane bir şetaretle
Bâd-i pürgûyü eyliyor taklid,
Uçuyor cevve pür hayal ü ümid;

Gâh bir mugşiyane haletle
İnliyor muhtazır, zebun ü harab;
Oluyor can-be-leb tuyûra cevab...

Ta uzaklarda işte bir piyano:
Onu bî-şüphe bir kadın çalıyor;
Musikîden cevab-i ye's alıyor.

Dinle, ey ruhum, işte ağlıyan o...